

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การนำเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้ เป็นผลการศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสังเกต และสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 15 คน และนักศึกษาของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแกลง จำนวน 44 คน จนได้ข้อมูลที่ต้องการ และได้แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 6 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนา การจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านโครงสร้างหลักสูตรและองค์ประกอบหลักสูตร

ส่วนที่ 3 สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนา การจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ส่วนที่ 4 สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนา การจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากร

ส่วนที่ 5 สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนา การจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อ

ส่วนที่ 6 สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนา การจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านการวัดและประเมินผล

ส่วนที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม

1. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรักษาการผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแกลง
2. ครูผู้สอน เป็นครูที่ได้รับมอบหมายให้จัดการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โดยมีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 1 ปี ให้กับนักศึกษาในพื้นที่อำเภอแกลง มีจำนวน 15 คน สรุปได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลของครูผู้สอนจำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการสอน

เพศ	จำนวน	ร้อยละ	ประสบการณ์ในการสอน							
			1 ปี		1 ปีครึ่ง		2 ปี		2 ปีครึ่ง	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	8	53.33	-	-	-	-	7	46.67	1	6.67
หญิง	7	46.67	1	6.67	1	6.67	5	33.33	-	-
รวม	15	100	1	6.67	1	6.67	12	80	1	6.67

3. นักศึกษา เป็นนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแกลง ที่ลงทะเบียนเรียนตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ถึงปัจจุบัน (ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548) มีนักศึกษาจำนวน 1,212 คน มีจำนวนศูนย์การเรียนชุมชนทั้งสิ้น 15 แห่ง แต่เนื่องจาก มีจำนวน ครูผู้สอนในปัจจุบันเพียง 7 คน จึงยุบให้ผู้เรียนมาเรียนร่วมกัน เหลือศูนย์การเรียนชุมชนที่ใช้ในการเรียนการสอนเพียง 7 แห่ง การวิจัยในครั้งนี้ได้ทำการสัมภาษณ์ข้อมูลจากนักศึกษา จำนวน 44 คน สรุปได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อมูลของนักศึกษา จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการเรียน

เพศ	ระดับ		ประสบการณ์ในการเรียน										
			1ปี		1ปีครึ่ง		2ปี		2ปีครึ่ง				
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ชาย	26	59.09	ม.ต้น	8	18.18	2	4.54	6	13.64	-	-	-	-
			ม.ปลาย	18	40.91	3	6.82	9	20.46	1	2.27	5	11.36
หญิง	18	40.91	ม.ต้น	3	6.82	2	4.55	1	2.27	-	-	-	-
			ม.ปลาย	15	34.09	1	2.27	8	18.18	4	9.09	2	4.55
รวม	44	100		44	100	8	18.18	24	54.55	5	11.36	7	15.91

ส่วนที่ 2 สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนา การจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านโครงสร้างหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร

การนำเสนอในส่วนที่ 2 นี้เป็นการแสดงให้เห็นถึง สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนา การจัดการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้าน โครงสร้างหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร โดยผู้วิจัยได้ แบ่ง เป็น 4 เรื่อง คือ 1) การจัดรายวิชา 2) แผนการเรียนการสอน 3) แหล่งการเรียนรู้ 4) การจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การจัดรายวิชา

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษามีความคิดเห็นในเรื่องของ สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาในเรื่องของรายวิชาดังนี้

1. สภาพการจัดรายวิชา

1.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

1.1.1 ให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนภาคเรียนละ 2 วิชา มีความเหมาะสมดีแล้ว ถ้าให้ลงทะเบียนเรียนมากกว่านี้จะทำให้นักศึกษาเรียนไม่ทัน ในการจัดรายวิชาให้กับนักศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนจะจับคู่รายวิชาทั้งหมดวิชาพื้นฐานและหมวดวิชาประสบการณ์ดังนี้ วิชา ภาษาไทยกับวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน วิชาวิทยาศาสตร์กับวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 วิชาภาษาต่างประเทศกับวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 2 และวิชาคณิตศาสตร์กับวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ในส่วนของเนื้อหาสาระในรายวิชาต่าง ๆ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมที่จะ ถ่ายทอดให้กับผู้เรียนได้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องสภาพการจัดรายวิชา พบว่า รายวิชา และเนื้อหาสาระวิชา ที่จัดให้กับผู้เรียนทั้ง 2 หมวดวิชามีความเหมาะสมกับผู้เรียนที่จะนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

1.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

1.2.1 ในการจัดรายวิชาทั้ง 8 วิชา โดยแบ่งเป็น หมวดวิชาพื้นฐาน 4 วิชา หมวด วิชาประสบการณ์ 4 วิชา และให้ผู้เรียนลงทะเบียนเรียนภาคเรียนละ 2 วิชาโดยเป็นวิชาในหมวดวิชา พื้นฐาน 1 วิชาและหมวดวิชาประสบการณ์ 1 วิชา พร้อมนำทั้ง 2 วิชามาบูรณาการกัน เพื่อใช้ในการ เรียนการสอนแบบที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคิดว่ามีความเหมาะสม ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้มากและ ประหยัด เวลาในการเรียน (จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 46.67)

1.2.2 ให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนภาคเรียนละ 2 วิชา โดยเป็นวิชาพื้นฐาน 1 วิชา วิชาประสบการณ์ 1 วิชา มีความเหมาะสมดี (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.66)

1.2.3 ในการจัดรายวิชาทั้ง 8 หมวดวิชา ทั้งหมวดวิชาพื้นฐาน 4 วิชา หมวดวิชา ประสบการณ์ 4 วิชาในปัจจุบันคิดว่ามีความเหมาะสมดี ถ้าผู้เรียนสามารถเรียน ได้ครบทั้ง 8 วิชา ก็สามารถพัฒนาตนเองได้ในแต่ละระดับ (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

1.2.4 รูปแบบการจัดรายวิชาและเนื้อหาในแต่ละรายวิชามีความครอบคลุม ครอบคลุม แต่พื้นฐานของผู้เรียนในแต่ละวิชามีน้อย จึงทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเรียนรู้เนื้อหาสาระ ของแต่ละหมวดวิชาได้ทั้งหมด (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องสภาพการจัดรายวิชา พบว่า ครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ผู้เรียนลงทะเบียนเรียนภาคเรียนละ 2 วิชา และนำทั้ง 2 วิชามาบูรณาการ เพื่อใช้ในการเรียนการสอนคิดว่ามีความเหมาะสม ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้มากและประหยัดเวลา รองลงมาได้แก่ ให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนภาคเรียนละ 2 วิชา โดยเป็นวิชาพื้นฐาน 1 วิชา วิชาประสบการณ์ 1 วิชา มีความเหมาะสมดี

1.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

1.3.1 ในแต่ละภาคเรียนให้ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนละ 2 วิชา มีความเหมาะสม แล้วซึ่งจะช่วยทำให้มีเวลาในการทำงานและศึกษาหาความรู้ (จำนวน 30 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 68.18)

1.3.2 การจัดรายวิชาทั้ง 8 วิชา ถ้านักศึกษามีเวลาในการเรียนได้ครบเนื้อหาสาระ ทั้ง 8 วิชา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี (จำนวน 14 คน หรือคิดเป็น ร้อยละ 31.82)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องสภาพการจัดรายวิชา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า นักศึกษาลงทะเบียนเรียนภาคเรียนละ 2 วิชา มีความเหมาะสม และทำให้มีเวลาในการทำงานและศึกษาหาความรู้ รองลงมาได้แก่ รายวิชาทั้ง 8 วิชา ถ้านักศึกษาเรียนได้ครบเนื้อหาสาระทั้ง 8 วิชา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

2. ปัญหาการจัดรายวิชา

2.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

2.1.1 มีปัญหาในเรื่องของเนื้อหาสาระของแต่ละวิชาที่จะจัดให้กับนักศึกษามีมากเกินไป ถ้าจัดให้นักศึกษาเรียนภาคเรียนละวิชาก็จะทำให้นักศึกษาเสียเวลาเรียนนานเกินไป นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องของเนื้อหาวิชาที่นักศึกษาต้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องในชุมชนและเรื่องที่นักศึกษาสนใจเข้ามาเรียนด้วยนักศึกษาถึงจะสามารถเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร แต่ก็ไม่ได้จัดเนื้อหาส่วนนี้ให้กับนักศึกษาเนื่องจากเวลาเรียนไม่พอ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องปัญหาการจัดรายวิชา พบว่า เนื้อหาสาระของแต่ละรายวิชามีมากเกินไปแต่เวลาเรียนมีน้อยจึงทำให้นักศึกษาเรียนไม่ทัน

2.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

2.2.1 ในแต่ละภาคเรียนนักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนได้ภาคเรียนละ 2 วิชา แต่ไม่ได้แยกเรียนเป็นวิชา ให้ใช้การเรียนแบบบูรณาการ เนื้อหาของแต่ละวิชาที่จัดมาให้จะเป็นไปในลักษณะแยกเรียนเป็นวิชา แต่ต้องนำมาเรียนแบบบูรณาการจึงทำให้เกิดความสับสนในการจัดการเรียนการสอน (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33)

2.2.2 เนื้อหาในแต่ละรายวิชามีมากแต่เวลาในการเรียนการสอนมีน้อย (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

2.2.3 มีการนำเอาสาระวิชาในระบบโรงเรียนมาจัดทำเป็นหลักสูตรของการศึกษานอกโรงเรียน และจัดทำเป็นรายวิชาทั้ง 8 วิชา แต่ของในระบบโรงเรียนจะมีการจัดรายวิชาที่มากกว่า รวมทั้งในเรื่องของสาระวิชาที่นำมาจะเป็นของผู้เรียนในระบบซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับผู้เรียนของการศึกษานอกโรงเรียน จึงทำให้เป็นปัญหาในการเรียน (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

2.2.4 รายวิชาที่จัดขึ้นในปัจจุบันเป็นการจัดรายวิชาที่บังคับให้ผู้เรียนต้องเรียนทั้งหมด 8 วิชา ไม่มีโอกาสได้เลือกเรียนในรายวิชาที่ตนเองถนัด และไม่หลากหลายเหมือนหลักสูตรเก่า (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

2.2.5 ในหมวดวิชาพื้นฐาน เนื้อหาวิชาบางวิชาเกินไปไม่เหมาะสมกับผู้ใหญ่ และผู้ใหญ่บางคนคิดว่าไม่มีประโยชน์กับตนเอง จึงไม่ค่อยตั้งใจเรียน ทำให้เรียนไม่เข้าใจและมีผลในการวัดผลประเมินผลตอนหมดภาคเรียน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.6 เนื้อหาในหลักสูตรส่วนใหญ่จะเน้นให้เรียนในชุมชน ซึ่งถือว่าเหมาะสมต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน แต่ถ้าจะใช้ในการเรียนต่อจะมีปัญหา เพราะว่าถ้าเรียนตามหลักสูตร จะเรียนเกี่ยวกับชุมชนเป็นส่วนใหญ่ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.7 มีรายวิชาให้นักศึกษาเลือกเรียนได้น้อย บางครั้งไม่ตรงตามความต้องการที่จะนำไปใช้ประโยชน์ของนักศึกษาเหล่านั้น (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องปัญหาการจัดรายวิชา พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเรียนจะเรียนแบบบูรณาการ แต่เนื้อหาวิชาเป็นไปในลักษณะแยกเรียนเป็นวิชา ทำให้เกิดความสับสนในการจัดการเรียนการสอน รองลงมาได้แก่ เนื้อหาในแต่ละรายวิชามีมากแต่เวลาในการเรียนการสอนมีน้อย

2.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

2.3.1 ในส่วนของเนื้อหาวิชาแต่ละวิชาคิดว่าให้ความรู้ที่น้อย (จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.91)

2.3.2 ในการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคเรียนสถานศึกษาจะเป็นผู้กำหนดให้ลงทะเบียนเรียน บางครั้งนักศึกษาที่เรียนเป็นภาคเรียนแรกต้องเรียนในหมวดวิชาที่ยาก ๆ ก่อน เช่น หมวดวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ และหมวดวิชาคณิตศาสตร์ ทำให้เกิดการท้อในการเรียนและไม่อยากมาเรียนในที่สุด (จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.73)

2.3.3 เนื้อหาสาระในรายวิชาบางวิชาไม่ได้มีประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ควรมีการตัดออก เพื่อที่จะได้ไม่เสียเวลาในการเรียน (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

2.3.4 มีรายวิชาให้เลือกเรียนน้อยเกินไป บางครั้งไม่เหมาะกับอาชีพที่ทำ และเมื่อเรียนจบแล้วก็จบแค่การศึกษาอย่างเดียวไม่ค่อยได้ความรู้ (จำนวน 14 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.82)

2.3.5 เรียนภาคเรียนละ 2 วิชา น้อยเกินไป ทำให้เสียเวลาในการเรียน (จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.91)

2.3.6 เนื้อหาในบางวิชามีน้อย บางวิชามีมากเกินไปทำให้เรียนรู้ได้ไม่เต็มที่ บางครั้งเรียนไม่ทัน เช่น ในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ที่เรียนน้อย แต่ต่อไปต้องใช้มาก ไม่ใช่แค่ประสมคำแต่ควรเป็นประโยชน์และเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ที่เรียนอยู่ในปัจจุบันเหมือนก้าวข้ามกระโดด (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.72)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นักศึกษา เรื่องปัญหาการจัดรายวิชา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีรายวิชาให้เลือกเรียนน้อยเกินไป บางครั้งไม่เหมาะสมกับอาชีพที่ทำ รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดให้ลงทะเบียนเรียน บางครั้งนักศึกษาที่เรียนเป็นภาคเรียนแรกต้องเรียนในหมวดวิชาที่ยาก ๆ ก่อน ทำให้เกิดการท้อในการเรียนและไม่อยากมาเรียน

3. แนวทางการพัฒนาการจัดรายวิชา

3.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

3.1.1 ในแต่ละภาคเรียนนักศึกษาลงทะเบียนเรียนภาคเรียนละ 2 วิชา และเนื้อหาวิชาที่เรียนมีมาก รวมทั้งต้องมีเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในชุมชนและกิจกรรมอื่น ๆ อีกทำให้มีเวลาในการเรียนน้อยลง ได้ทำการแก้ไขโดยจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการระหว่าง 2 หมวดวิชาร่วมกัน ทำให้ระยะเวลาในการเรียนลดลง นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพิ่มเติมในเรื่องที่สนใจจากในชุมชนโดยเรื่องนั้น ๆ ต้องเกี่ยวข้องกับวิชาที่ลงทะเบียนเรียน นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมในเรื่องของการเทียบโอนในรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาเรียนน้อยลงและมีความรู้เพิ่มขึ้น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดรายวิชา พบว่า เนื้อหาวิชาเรียนมีมาก เวลาในการเรียนน้อยลง ทำการแก้ไขโดยจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการทำให้ระยะเวลาในการเรียนลดลง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง และให้มีการเทียบโอนในรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาเรียนน้อยลง

3.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

3.2.1 สำรวจสภาพปัญหาของชุมชน แล้วนำมาจัดทำเป็นเนื้อหาวิชาโดยใช้สาระแกนกลางเป็นหลัก นำเนื้อหาของชุมชนเข้ามาร่วมและต้องมีการสำรวจชุมชนก่อนที่จะจัดทำเนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.2 การจัดครูผู้สอนควรจัดหาครูที่จบตามสาขาวิชานั้น ๆ เช่น ครูวิทยาศาสตร์ ครูคณิตศาสตร์ ครูภาษาอังกฤษ และครูสังคมศึกษา (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.3 ต้องมีการบูรณาการในรายวิชาให้เนื้อหาวิชาน้อยลง แต่ผู้เรียนเรียนรู้ได้มากขึ้น (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.4 ในการลงทะเบียนเรียนผู้เรียนควรมีโอกาสได้เลือกลงทะเบียนเรียนในรายวิชาที่ตนเองถนัดก่อน เพื่อให้เกิดกำลังใจในการเรียน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.5 ในการลงทะเบียนเรียนควรจะได้เรียนภาคเรียนละ 4 วิชา ผู้เรียนจะได้จบเร็วและมีโอกาสแก้ตัวในการสอบซ่อมในรายวิชาที่ตก (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.6 ควรมีการจัดรายวิชาและเนื้อหาสาระวิชาใหม่สำหรับนักศึกษาการศึกษา
นอกโรงเรียนโดยเฉพาะ เพื่อที่จะได้เหมาะสมกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็น
ร้อยละ 20.00)

3.2.7 ในเรื่องของเนื้อหาแต่ละรายวิชาควรสนองความต้องการของผู้เรียนมากกว่า
นี้ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ ควรจะมีการทดลองตามเนื้อหาวิชา (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.8 สอบถามความต้องการของผู้เรียนว่ามีวัตถุประสงค์ในการเรียนอย่างไร และ
จัดเนื้อหาวิชาตามรายวิชาให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน ทั้งในเรื่องของอาชีพ ความต้องการพัฒนา
ศักยภาพของตนเอง การเรียนต่อ การยกระดับความรู้ (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

3.2.9 จัดรายวิชาให้เหมือนกับในระบบ เพราะเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เหมือนกัน (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

3.2.10 ควรมีการจัดครูให้เหมาะสมกับรายวิชา มีการสำรวจความต้องการของ
ผู้เรียนในการลงทะเบียนเรียนให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็น
ร้อยละ 6.67)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดรายวิชา
พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า ควรมีการจัดรายวิชาและเนื้อหาสาระวิชาใหม่สำหรับ
นักศึกษาซึ่งเป็นผู้เรียนผู้ใหญ่ และสอบถามความต้องการของนักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการเรียน
อย่างไร และจัดเนื้อหาวิชาตามรายวิชาให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน

3.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

3.3.1 ควรมีการนำปัญหาหรือเรื่องในชุมชนมาจัดทำเป็นรายวิชา (จำนวน 5 คน
หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

3.3.2 ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเสนอแนะข้อมูลที่ต้องการเรียนเพิ่มเติม โดยจัดเป็น
เนื้อหาส่วนหนึ่งในรายวิชา (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

3.3.3 ในการเรียน 4 ภาคเรียน จะเรียนหมวดวิชาพื้นฐานทั้ง 4 วิชา โดยแบ่งเรียน
เป็นสาระวิชา ทุกภาคเรียน และเรียนหมวดวิชาประสบการณ์ 1 วิชาทุกภาคเรียนความรู้ที่ได้จะมี
มากขึ้น (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

3.3.4 มีการจัดการเรียนการสอนแบบชั้นเรียน โดยในแต่ละภาคเรียนเรียนทั้ง 8
วิชา โดยแบ่งเป็นสาระการเรียนรู้ที่จะเรียนในแต่ละภาคเรียน การเรียนการสอนในปัจจุบันบางคน
จบชั้นประถมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้วยังต้องภาษาอังกฤษไม่ได้มีเป็นจำนวนมาก
(จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

3.3.5 มีโอกาสได้เลือกเรียนในรายวิชาที่ตนเองถนัดก่อน (จำนวน 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 27.27)

3.3.6 ควรมีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาหลักสูตรหรือรายวิชาให้สอดคล้องกับอาชีพ กลุ่มบุคคล ประเพณีวัฒนธรรม โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดรายวิชาและเนื้อหาสาระในรายวิชาเพื่อที่จะได้ตรงกับวิถีชีวิตในชุมชน (จำนวน 9 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.45)

3.3.7 ให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนได้มากกว่าภาคเรียนละ 2 วิชา (จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.91)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดการรายวิชา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีโอกาสได้เลือกเรียนในรายวิชาที่ตนเองถนัดก่อน รองลงมาได้แก่ ควรมีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาในรายวิชาให้สอดคล้องกับอาชีพ กลุ่มบุคคล ประเพณีวัฒนธรรม โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดรายวิชาและเนื้อหาสาระในรายวิชา เพื่อที่จะได้ตรงกับวิถีชีวิตในชุมชน

แผนการเรียนการสอน

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษามีความคิดเห็นในเรื่องของ สภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาในเรื่องของแผนการเรียนการสอนดังนี้

1. สภาพแผนการเรียนการสอน

1.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

1.1.1 แผนการเรียนการสอนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันจะเป็นแบบบูรณาการระหว่าง 2 วิชา เข้ารวมกันเป็นแผนเดียวโดยมีหลักการให้คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม แต่ในปัจจุบันทาง ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีเพียงครูกับนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนการสอนเท่านั้น การใช้แผนการเรียนการสอนในปัจจุบันครูกับนักศึกษาส่วนใหญ่เรียนไปตามแผน ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ แต่ในบางครั้งก็มีกิจกรรมอื่นเข้ามาสอดแทรกทำให้ไม่เป็นไปตามแผนการเรียนการสอนที่จัดทำเท่าที่ควร

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เรื่องสภาพแผนการเรียนการสอน พบว่า แผนการเรียนการสอนเป็นแบบบูรณาการระหว่าง 2 วิชา โดยครูกับนักศึกษาร่วมกันจัดทำแผนการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนมักไม่เป็นไปตามแผน เพราะมีกิจกรรมอื่นเข้ามาสอดแทรก

1.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

1.2.1 การจัดทำแผนการเรียนการสอนปัจจุบันเป็นแบบบูรณาการ โดยครูผู้สอนร่วมกับผู้เรียนในการจัดทำโดยบูรณาการระหว่าง 2 วิชาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนนั้น ๆ แต่ใน

ความเป็นจริงแล้วครูผู้สอนเป็นผู้ทำอยู่คนเดียว บางศูนย์การเรียนรู้ชุมชนไม่ได้มีการจัดทำแผนการเรียนการสอน (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33)

1.2.2 มีการจัดทำแผนการเรียนการสอนร่วมกันกับผู้เรียน โดยบูรณาการระหว่าง 2 วิชาที่เรียน โดยครูผู้สอนกับผู้เรียนร่วมกันจัดทำ แต่มักจะไม่เป็นไปตามแผนที่ทำไว้เพราะมีกิจกรรมอื่นเข้ามาแทรก (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

1.2.3 แผนการเรียนการสอนในปัจจุบันบางศูนย์การเรียนรู้ชุมชนก็จัดทำบางศูนย์การเรียนรู้ชุมชนก็ไม่ได้จัดทำ บางหน่วยการเรียนรู้ที่ไม่ได้ทำแผนการเรียนการสอนจะสอนตามหนังสือ (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.66)

1.2.4 ครูเป็นผู้จัดทำแผนการเรียนการสอนทั้งหมด เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

1.2.5 ครูไม่ได้ทำแผนการเรียนการสอน เพราะทำไม่ได้หรือบางครั้งทำแผนไม่ทัน หรือเมื่อทำเสร็จแล้วก็ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

1.2.6 แผนการเรียนการสอนที่จัดทำขึ้นร่วมกับผู้เรียนไม่มีปัญหา สามารถทำการเรียนการสอนได้เป็นไปตามแผน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

1.2.7 มีบางศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่นำแผนการเรียนการสอนจากพื้นที่อื่นมาใช้ในการเรียนการสอน (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องสภาพแผนการเรียนการสอน พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจัดทำแผนการเรียนการสอนเป็นแบบบูรณาการ โดยร่วมกันระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน แต่ในความเป็นจริงแล้วครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำ และบางศูนย์การเรียนรู้ชุมชนไม่ได้มีการจัดทำแผนการเรียนการสอน รองลงมาได้แก่ แผนการเรียนการสอนบางศูนย์การเรียนรู้ชุมชนก็จัดทำ บางศูนย์การเรียนรู้ชุมชนก็ไม่ได้จัดทำ บางหน่วยการเรียนรู้ที่ไม่ได้ทำแผนการเรียนการสอนจะสอนตามหนังสือ

1.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

1.3.1 ไม่เคยมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนการสอนและไม่เคยเห็นแผนการเรียนการสอนว่าเป็นอย่างไร (จำนวน 20 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 45.45)

1.3.2 มีการพาไปอบรมการทำแผนการเรียนการสอนที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ โดยส่งตัวแทนไปเรียนรู้การทำแผนการเรียนการสอน แล้วนำมาเผยแพร่และร่วมกันจัดทำแผนการเรียนการสอนที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน แต่เมื่อมาที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ก็ยังไม่ได้มีการจัดทำแผนการเรียนการสอน (จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.73)

1.3.3 ครูผู้สอนจะเป็นผู้จัดทำแผนแล้วบอกให้นักศึกษารับรู้ แต่นักศึกษาจะไม่ทราบแผนการเรียนการสอนทั้งหมด แต่จะทราบเฉพาะที่ครูผู้สอนบอก ส่วนใหญ่จะไม่ทันตามแผนการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ (จำนวน 9 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.45)

1.3.4 ประธานกลุ่มจะร่วมกับครูผู้สอนในการจัดทำแผนการเรียนการสอน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.27)

1.3.5 ได้มีโอกาสร่วมกับครูผู้สอนในการจัดทำแผนการเรียนการสอน (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.54)

1.3.6 คิดว่าการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการเรียนการสอนที่จัดทำขึ้น (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.54)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นักศึกษา เรื่องสภาพแผนการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่เคยมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนการสอนและไม่เคยเห็นแผนการเรียนการสอนว่าเป็นอย่างไร รองลงมาได้แก่ มีการจัดอบรมการทำแผนการเรียนการสอนโดยส่งตัวแทนไปเรียนรู้การทำแผน แล้วนำมาเผยแพร่และร่วมกันจัดทำแผนการเรียนการสอนที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน แต่เมื่อมาที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนยังไม่มีมีการดำเนินการจัดทำแผนการเรียนการสอน

2. ปัญหาแผนการเรียนการสอน

2.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

2.1.1 แผนการเรียนการสอนที่ได้ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นแผนที่ครูกับนักศึกษา ร่วมกันจัดทำขึ้นมาเท่านั้น ทำให้ขาดความหลากหลายและความเหมาะสมกับชุมชนท้องถิ่น นักศึกษาเรียนรู้ได้ไม่เต็มที่ในเรื่องของชุมชน นอกจากนี้ยังขาดความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น บางครั้งครูผู้สอนมีการนำแผนการเรียนการสอนจากชุมชนอื่นมาใช้ ยิ่งทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอนและยังมีปัญหาที่สำคัญยิ่งก็คือ ความรู้ความเข้าใจในการทำแผนการเรียนการสอนของครูผู้สอนและนักศึกษา ถ้าเป็นครูเข้าใหม่และนักศึกษาก็อใหม่ แผนที่จัดทำขึ้นก็จะขาดคุณภาพ ผลที่ตามมาก็จะตกอยู่กับผู้เรียนจะได้มีการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องปัญหาแผนการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนและนักศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในการทำแผนการเรียนการสอน แผนที่จัดทำขึ้นจึงขาดคุณภาพ ขาดความหลากหลายและความเหมาะสมกับชุมชนท้องถิ่น

2.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

2.2.1 แผนการเรียนการสอนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ตัวครูผู้สอนไม่ค่อยเข้าใจ แล้วนักศึกษาที่ร่วมทำแผนกับครูจะเข้าใจได้อย่างไร นอกจากนี้แผนการเรียนการสอนยังไม่เป็นระบบ

ระเบียบ ขาดรูปแบบที่แน่นอน ใครคิดอย่างไรก็ทำอย่างนั้น (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

2.2.2 แผนการเรียนการสอนที่จัดทำขึ้นไม่สามารถใช้ได้อย่างเต็มที่ในการจัดการเรียนการสอน เมื่อนำแผนไปใช้แล้วไม่เป็นไปตามแผนที่วางเอาไว้ เนื่องจากมีกิจกรรมอื่นนอกเหนือแผนมาแทรกอยู่เสมอ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.3 ครูผู้สอนและผู้เรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการเรียนการสอนแบบบูรณาการ (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.66)

2.2.4 การจัดทำแผนการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เมื่อนำมาใช้เกิดความสับสน ต้องใช้แผนการเรียนการสอนแบบแยกเรียนผู้เรียนจึงจะเข้าใจ (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

2.2.5 ขาดการประเมินผลแผนการเรียนการสอนที่จัดทำขึ้น (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.6 ผู้เรียนและชุมชนยังขาดการมีส่วนร่วมในการทำแผนการเรียนการสอน (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

2.2.7 แผนการเรียนการสอนที่จัดทำขึ้นมาขาดคุณภาพไม่สามารถสนองตอบความต้องการของผู้เรียนได้ (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

2.2.8 ขาดความรู้ความเข้าใจในการทำแผนการเรียนการสอน จึงทำให้ทำแผนการเรียนการสอนไม่ได้ (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

2.2.9 แผนการเรียนการสอนเป็นแบบบูรณาการร่วมกัน 2 หมวดวิชา แต่ที่ครูนำไปใช้ในการเรียนการสอน มักจะเป็นแผนการเรียนการสอนแบบแยกรายวิชามากกว่า (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องปัญหาแผนการเรียนการสอน พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูผู้สอนและผู้เรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการทำแผนการเรียนการสอนแบบบูรณาการ รองลงมาได้แก่ แผนการเรียนการสอนยังไม่เป็นระบบ ระเบียบ ขาดรูปแบบที่แน่นอน และขาดการมีส่วนร่วมกับชุมชน

2.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

2.3.1 นักศึกษาไม่เคยมีส่วนร่วมในการทำแผนการเรียนการสอนและไม่เข้าใจในการทำแผนการเรียนการสอนแบบบูรณาการ (จำนวน 26 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 59.09)

2.3.2 นักศึกษาไม่เคยเห็นว่าแผนการเรียนการสอนเป็นแบบไหน (จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.18)

2.3.3 แผนการเรียนการสอนร่วมกันทำกับครูผู้สอนแต่เวลาครูสอนไม่เคยใช้
แผนการเรียนการสอนที่ร่วมกันจัดทำ ได้แต่ลงชื่อและเก็บเงินทำกิจกรรม ไม่เคยได้เรียน (จำนวน
10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.73)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องปัญหาแผนการเรียนการสอน พบว่า
นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่เคยมีส่วนร่วมในการทำแผนการเรียนการสอนและไม่เข้าใจ
ในการทำแผนการเรียนการสอนแบบบูรณาการ รองลงมาได้แก่ แผนการเรียนการสอนร่วมทำกับ
ครูผู้สอน แต่เวลาสอนไม่เคยใช้แผนการเรียนการสอนที่ร่วมกันจัดทำ

3. แนวทางการพัฒนาแผนการเรียนการสอน

3.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

3.1.1 ต่อไปในการจัดทำแผนการเรียนการสอนจะมีการวางแผนแม่บทชุมชนให้
ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนการสอน เพื่อให้มีความเหมาะสมกับชุมชน
ท้องถิ่นมากที่สุด และนอกจากนี้ก่อนจะมีการจัดทำแผนการเรียนการสอนก็จะเปิดอบรมแนวทาง
ในการจัดทำแผนการเรียนการสอนให้กับครูและนักศึกษาได้เข้าใจในวิธีการจัดทำแผนการเรียน
สอนได้ถูกต้องและดีที่สุด

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องแนวทางการพัฒนาแผนการเรียน
สอน พบว่า ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนการสอน เพื่อให้มีความเหมาะสม
กับชุมชนท้องถิ่น และจัดอบรมการจัดทำแผนการเรียนการสอนให้กับครูและนักศึกษาได้เข้าใจใน
วิธีการจัดทำแผนการเรียนการสอนที่ถูกต้อง

3.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

3.2.1 ให้มีการทำแผนการเรียนการสอนแบบในระบบโรงเรียน โดยแยกเป็นวิชาที่
จะสอน มีสาระ มีเนื้อหา มีขั้นนำ มีขั้นสอน มีการประเมินผล มีขอบเขต มีกฎเกณฑ์ในการทำแผน
แน่นอน ไม่ใช่แบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

3.2.2 ทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ควรรอบรมครูและนักศึกษาใน
การทำแผนการเรียนการสอนที่ถูกต้อง (จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.00)

3.2.3 ให้มีการทำแผนเป็นแบบแยกรายวิชา เพราะจัดการเรียนการสอนแบบบูรณา
การแล้วเกิดความสับสน (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

3.2.4 มีการจัดทำแผนการเรียนการสอนเสริม ถ้าเกิดกรณีการเรียนการสอนไม่
เป็นไปตามแผนและให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนการสอน (จำนวน 1 คน
หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.5 ให้การจัดทำแผนการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เกิดกระบวนการเรียนรู้จากการลงมือทำ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.6 แผนการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยควรจะเป็นแผน 1-2 สัปดาห์ เพื่อให้ นักศึกษาได้เรียนอย่างเต็มที่โดยใช้มาตรฐานในรายวิชากว้าง ๆ ไปเป็นบท ๆ ไม่ได้เป็นเนื้อหา ละเอียด นักศึกษาได้เรียนรู้เฉพาะมาตรฐานไม่ต้องเรียนละเอียดเกินไปและเพิ่มเติมในส่วนของการ ศึกษาด้วยตนเองให้มากขึ้น (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.7 มีการจัดทำแผนการเรียนการสอนหลักของแต่ละศูนย์การเรียนชุมชนแล้ว ให้นักศึกษาจัดทำแผนการเรียนรู้อย่างของแต่ละคน หรือตามกลุ่มของนักศึกษาเองตามความสะดวกของ นักศึกษาแต่ละคน เมื่อมีแผนการเรียนการสอนแล้วครูผู้สอนก็จะประเมินไปตามแผนของนักศึกษา แต่ละคนว่าประสบความสำเร็จเพียงใด (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.8 ทำแผนการเรียนการสอนเหมือนในโรงเรียน มีการบันทึกการสอน การ แก้ไขปัญหาระหว่างเรียน มีแผนการเรียนการสอนของครูผู้สอน ของนักศึกษา ให้ครูผู้สอนบันทึก ลงในแผนการเรียนการสอนของตัวเองและแผนของนักศึกษา (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.9 ให้ชุมชน ผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนการสอน เพราะทราบปัญหาของชุมชนมากกว่าครู (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

3.2.10 แผนการเรียนการสอนที่จัดทำควรเปลี่ยนแปลงได้ มีการจัดทำแผนการ เรียนการสอนรายเดือน ไม่ใช่ทำทั้งภาคเรียน แผนการเรียนการสอนที่ใช้มักทำก่อนเปิดภาคเรียน ทำ ให้นักศึกษามีส่วนร่วมน้อย ถ้าทำแผนเป็นรายเดือนจะทราบว่าในเดือนนั้น มีกิจกรรมอะไรบ้าง สามารถทำลงไปในแผนการเรียนการสอนได้ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องปัญหาแผนการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรจัดอบรมครูและนักศึกษาในการทำแผนการเรียนการสอน ที่ถูกต้อง รองลงมาได้แก่ ให้มีการทำแผนเป็นแบบแยกรายวิชา เพราะจัดการเรียนการสอนแบบ บูรณาการแล้วเกิดความสับสน

3.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

3.3.1 มีการนำข้อมูล ปัญหาของชุมชนนำมาจัดทำเป็นแผนการเรียนการสอน ของ ศูนย์การเรียนชุมชน (จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.73)

3.3.2 ให้นักศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนการสอน (จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.18)

3.3.3 นักศึกษารวมกลุ่มกันทำแผนการเรียนการสอน โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำว่านักศึกษาจะต้องเรียนอะไรบ้าง (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

3.3.4 แยกแผนการทำกิจกรรม กับแผนการเรียนการสอนให้ชัดเจน (จำนวน 9 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.45)

3.3.5 นักศึกษาเรียนไม่เคยได้ใช้แผนการเรียนการสอน ควรให้มีการวางแผนการเรียนการสอนที่แน่นอน กำหนดเป็นเวลาชัดเจน (จำนวน 13 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 29.55)

3.3.6 มีการส่งตัวแทนไปในการจัดทำแผนการเรียนการสอนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจะได้ไม่เกิดความวุ่นวาย (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.27)

3.3.7 มีการทำแผนการเรียนการสอนทุก 4 สัปดาห์ จะได้ทราบว่าเรียนถึงบทที่เท่าไร ไม่ใช่ว่าครูผู้สอนสอนอยู่คนเดียวจะสอนอะไรก็สอน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.27)

3.3.8 ให้แต่ละสัปดาห์จัดเป็นแผนการเรียนการสอน 2 ชั่วโมง แผนการทำกิจกรรม 2 ชั่วโมง (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.27)

3.3.9 ให้มีการอบรมการทำแผนการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา เพื่อที่นักศึกษาจะได้ร่วมกับครูผู้สอนทำแผนได้ถูกต้อง (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.09)

3.3.10 ให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนการสอน (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.09)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาแผนการเรียนการสอนพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า นักศึกษาเรียนไม่เคยได้ใช้แผนการเรียนการสอน ควรให้มีการวางแผนการเรียนการสอนที่แน่นอน กำหนดเป็นเวลาชัดเจน รองลงมาได้แก่ มีการนำข้อมูล ปัญหาของชุมชนนำมาจัดทำเป็นแผนการเรียนการสอนของ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

แหล่งการเรียนรู้

ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษามีความคิดเห็นในเรื่องของ สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาในเรื่องของแหล่งการเรียนรู้ดังนี้

1. สภาพแหล่งการเรียนรู้

1.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

1.1.1 ในปัจจุบันนักศึกษาได้เข้าไปศึกษาหาความรู้ในแหล่งการเรียนรู้ของชุมชนน้อยทั้ง ๆ ที่แหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่อำเภอเกล้งมีหลายแห่งให้ศึกษา ทั้งแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำน้ำปลา กะปิ การตีมีด หมอชาวบ้านที่รักษากระดูก ตา ต้อ โรคเกี่ยวกับผิวหนัง การปลูกผักเฉพาะถิ่น นักศึกษาไม่ค่อยได้ลงพื้นที่ เพราะส่วนใหญ่เป็นคนนอกพื้นที่อำเภอเกล้งและทำงานโรงงานไม่ค่อยมีเวลาในการศึกษาหาความรู้ ทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ก็ให้

การสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนแต่ก็ยังไม่เต็มที่ เพราะขาดงบประมาณในการสนับสนุน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องสภาพแหล่งการเรียนรู้ พบว่า นักศึกษาเข้าไปศึกษาหาความรู้ในแหล่งการเรียนรู้ของชุมชนน้อย

1.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

1.2.1 ไม่ได้พานักศึกษาไปยังแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ที่มาเรียนจะเป็นคนต่างท้องที่ (ภาคอีสาน) ที่เข้ามาทำงานในพื้นที่ พอวันหยุดก็มาเรียน ถึงเวลาเลิกเรียนก็เย็นทำให้ไม่มีเวลาพาไป (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.66)

1.2.2 ได้พานักศึกษาไปยังแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนในภาคเรียนที่ผ่านมา แต่ในภาคเรียนนี้ไม่ได้พาไปแหล่งการเรียนรู้เพราะไม่มีเวลา (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

1.2.3 ครูผู้สอนมอบหมายงานให้นักศึกษาเข้าไปศึกษาแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน แต่นักศึกษาไม่ค่อยให้ความสนใจที่จะศึกษาแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ทั้งที่อยู่ในพื้นที่ของตนเอง (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

1.2.4 แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนสำหรับนักศึกษายังมีน้อย ที่มีอยู่ก็ขาดความหลากหลาย (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

1.2.5 ไม่เคยได้พานักศึกษาไปในแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน เพราะทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มักจะจัดกิจกรรมในวันอาทิตย์ จึงทำให้ไม่สามารถพานักศึกษาลงพื้นที่ได้ (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องสภาพแหล่งการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่เคยได้พานักศึกษาไปในแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน เพราะ มักมีการจัดกิจกรรมในวันอาทิตย์ รองลงมาได้แก่ ไม่มีเวลาพานักศึกษาลงพื้นที่

1.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

1.3.1 ไม่เคยได้ลงพื้นที่เพื่อเข้าไปศึกษาแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ส่วนใหญ่จะไปดูงานหรือในนิทรรศการต่างพื้นที่มากกว่า (จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.18)

1.3.2 ไม่เคยได้ทราบว่าแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีที่ใดบ้าง (จำนวน 14 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.82)

1.3.3 ครูผู้สอนคนก่อนเคยพาไปดูงานแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน การทำสวนสละและสวนส้ม แต่ครูผู้สอนคนปัจจุบันไม่เคยพาไป (จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.91)

1.3.4 เคยได้ไปแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ต่างจังหวัดโดยศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอจัดไป แต่ไม่เคยได้เข้าไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนตนเอง (จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.73)

1.3.5 ในชุมชนมีแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่หลายแห่ง ครูผู้สอนไม่เคยพาไป แต่ไปเอง เพราะทำงานอยู่ในชุมชน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.27)

1.3.6 เคยไปแหล่งการเรียนรู้ที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ท้องฟ้าจำลอง คิดว่าไม่ได้ประโยชน์เหมือนกับไปเที่ยวมากกว่า (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.09)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องสภาพแหล่งการเรียนรู้ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่เคยได้ทราบว่าแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีที่ใดบ้าง รองลงมาได้ไม่เคยได้ไปแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ต่างจังหวัด แต่ไม่เคยได้เข้าไปศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนตนเอง

2. ปัญหาแหล่งการเรียนรู้

2.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

2.1.1 แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในพื้นที่ไม่ได้รับการสนับสนุนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เด่นชัด เป็นเอกลักษณ์ และขาดความร่วมมือจากทั้ง 3 ฝ่าย คือ ทั้งทางแหล่งการเรียนรู้เอง ชุมชน และทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จึงทำให้มีการใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ได้ไม่เต็มที่ และนอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องที่นักศึกษาไม่ค่อยให้ความสนใจในเรื่องของการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน ทำให้นักศึกษาไม่สามารถเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องปัญหาแหล่งการเรียนรู้ พบว่า ขาดความร่วมมือจากทั้ง 3 ฝ่าย คือ ทั้งทางแหล่งการเรียนรู้เอง ชุมชน และทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และนักศึกษาไม่ค่อยให้ความสนใจในเรื่องของการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน

2.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

2.2.1 ไม่มีเวลาพานักศึกษาเข้าไปยังแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องของการขาดยานพาหนะและงบประมาณสนับสนุน (จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 46.67)

2.2.2 ชุมชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการจัดแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.3 ระยะเวลาการศึกษาในแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนบางครั้งศึกษาได้เฉพาะบางฤดูกาล เช่น การปลูกผัก ทำสวน จึงทำให้เกิดข้อจำกัดในการใช้แหล่งการเรียนรู้ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.4 นักศึกษาไม่ทราบวิธีการใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนของตนเอง (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.5 แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.6 ทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอมักจะพานักศึกษาไปยังแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ต่างจังหวัดมากกว่าที่จะสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าไปศึกษาแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ในพื้นที่ (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

2.2.7 ทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอใช้เงินไม่ถูกต้อง เรียนวิชาภาษาไทยแต่พาไปดูงานศูนย์วิจัยฯ (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องปัญหาแหล่งการเรียนรู้ พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่มีเวลาพานักศึกษาเข้าไปยังแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ขาดยานพาหนะและงบประมาณสนับสนุน รองลงมาได้แก่ ทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอมักจะพานักศึกษาไปยังแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ต่างจังหวัดมากกว่าที่จะสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าไปศึกษาแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ในพื้นที่

2.3 นักศึกษา

2.3.1 ไม่ทราบว่าแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีที่ใดบ้าง (จำนวน 13 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 29.55)

2.3.2 ครูผู้สอนมักพานักศึกษาไปแหล่งการเรียนรู้ที่นอกพื้นที่ซึ่งเสียเงินมากกว่าที่จะให้นักศึกษาหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชน (จำนวน 15 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 34.09)

2.3.3 มักพานักศึกษาไปศึกษานอกสถานที่ที่มีการไปค้างคืน ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพ การเสียคนเกิดขึ้น (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

2.3.4 การพานักศึกษาไปนอกชุมชนประโยชน์ได้กับตัวนักศึกษาเอง แต่นำมาปฏิบัติในพื้นที่ไม่ได้ ได้แต่เรียนรู้ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.27)

2.3.5 มักจะพาไปแหล่งการเรียนรู้ตามที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอจัดให้ไป โดยไม่ได้สอบถามจากนักศึกษาวาดังการที่จะไปที่ใด และส่วนใหญ่จะเป็นการบังคับให้ไป (จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.73)

2.3.6 ขาดการประสานงานระหว่างครูผู้สอนกับแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.54)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องปัญหาแหล่งการเรียนรู้ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูผู้สอนมักพาไปแหล่งการเรียนรู้ที่นอกพื้นที่ มากกว่าที่จะให้นักศึกษาหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชน รองลงมาได้แก่ ไม่ทราบว่าแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีที่ใดบ้าง

3. แนวทางพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

3.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

3.1.1 ให้ชุมชนส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนให้เด่นชัด โดยทาง ศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเข้าไปมีส่วนร่วม เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือกันทั้ง 3 ฝ่าย ทั้งทาง แหล่งการเรียนรู้เอง ชุมชนและทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ร่วมมือกันในการ วางแผนในการค้นหาแหล่งการเรียนรู้แหล่งใหม่ ๆ และส่งเสริมพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่เดิมให้ คียิ่งขึ้น ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับชุมชนจริง ๆ นอกจากนี้ยังต้องมีความร่วมมือระหว่าง แหล่ง การเรียนรู้ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้ด้านตลาด หมอแผนโบราณ โดยให้บุคคลเหล่านี้ ได้มีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลนักศึกษาด้วย

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องแนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ พบว่าร่วมมือกันทั้ง 3 ฝ่าย ทั้งทางแหล่งการเรียนรู้ ชุมชนและทางศูนย์บริการการศึกษานอก โรงเรียนอำเภอ วางแผนค้นหาแหล่งการเรียนรู้แหล่งใหม่ ๆ และส่งเสริมพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่มี อยู่เดิมให้ดียิ่งขึ้น

3.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

3.2.1 ต้องมีการร่วมมือกับท้องถิ่นในการสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ให้มีมากขึ้น โดยการประสานงานกับท้องถิ่นในการจัดหาแหล่งการเรียนรู้และมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

3.2.2 ทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ควรจัดทำงบประมาณเพิ่มเติม รวมทั้งสำรวจแหล่งการเรียนรู้ให้มีเพิ่มมากขึ้น (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.3 มีการแลกเปลี่ยนแหล่งการเรียนรู้ระหว่างชุมชนของผู้เรียนในแต่ละศูนย์การ เรียนชุมชน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.4 ครูผู้สอนร่วมกับผู้เรียนสำรวจ สืบค้นหาแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเพิ่มจาก เดิมที่มีอยู่ เช่น ในเรื่องของประเพณี วิถีชีวิต เครื่องใช้ที่ประดิษฐ์ขึ้นในท้องถิ่น (จำนวน 3 คน หรือ คิดเป็นร้อยละ 20.00)

3.2.5 สนับสนุนให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่สามารถใช้ค้นหาความรู้ได้ตลอดทั้งปีและทุกภาคเรียน เหมาะกับทุกเพศทุกวัย มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย สืบค้นได้และอยู่ในชุมชนท้องถิ่น (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.6 ในแต่ละศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีการจัดแหล่งการเรียนรู้ แหล่งข้อมูลที่ทำให้ความรู้กับประชาชนหรือนักศึกษาที่สามารถจะไปศึกษาด้วยตนเองได้ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.7 จัดทำแผนในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนในพื้นที่รายปี ให้ความรู้กับทาง องค์การบริหารส่วนตำบลถึงภาระที่จะต้องมีหน้าที่ในการส่งเสริมและจัดการศึกษาให้กับประชาชน เพื่อทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะได้ส่งเสริม สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนต่อไป (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.8 ให้นักศึกษาลงไปในชุมชนเพื่อค้นหาแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนด้วยตนเอง ก่อน หลังจากนั้นค่อยเข้าไปศึกษาเรียนรู้ แล้วจึงพาไปแหล่งการเรียนรู้ที่อื่น (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

3.2.9 ครูผู้สอนร่วมกับนักศึกษาแสวงหาแหล่งการเรียนรู้ที่จะไปศึกษาว่ามาจากที่ใด และต้องการเข้าไปศึกษาที่ใดที่ง่ายและสะดวกที่สุด โดยเน้นการประสานงาน มีหลักฐานที่ชัดเจนว่าไปแหล่งการเรียนรู้ที่ใดมา (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องปัญหาแหล่งการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ร่วมมือกับท้องถิ่นในการสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ให้มากขึ้นและมีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนร่วมกับนักศึกษาสำรวจสืบค้นหาแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเพิ่มจากเดิมที่มีอยู่

3.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

3.3.1 ไปแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนตัวเองก่อนแล้วค่อยไปที่อื่น เช่น ดูการปลูกผักก็ดูในชุมชนของตัวเองว่าใครทำแล้วประสบความสำเร็จ หลังจากนั้นก็นำมาเป็นแบบอย่าง (จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.91)

3.3.2 ให้ครูผู้สอนพานักศึกษาเข้าไปในแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อที่จะได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น (จำนวน 25 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 56.82)

3.3.3 ครูได้แต่พาไปแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ต่างจังหวัด แต่ไม่เคยพาไปในชุมชนอยากให้พาไปดูในชุมชนให้รู้ทุกเรื่อง หลังจากนั้นค่อยพาไปต่างจังหวัด เพื่อที่จะได้นำมาพัฒนาชุมชนของตัวเอง และมีการรวมกลุ่มกันเกิดขึ้น (จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.73)

3.3.4 มีแหล่งการเรียนรู้ให้ได้เรียนรู้ทุกสัปดาห์โดยการหมุนเวียนไปเรียนตาม แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.54)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ให้ครูผู้สอนพานักศึกษาเข้าไปในแหล่งการเรียนรู้ใน ชุมชนเพื่อที่จะได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น รองลงมาได้แก่ ให้ครูผู้สอนพาไปแหล่งการเรียนรู้ใน ชุมชนให้รู้ทุกเรื่อง หลังจากนั้นค่อยพาไปต่างจังหวัด เพื่อที่จะได้นำมาพัฒนาชุมชนของตัวเอง และ มีการรวมกลุ่มกันเกิดขึ้น

การจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษามีความคิดเห็นในเรื่องของ สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาในเรื่องของการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น ดังนี้

1. สภาพการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น

1.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

1.1.1 ในเรื่องของการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียน โดยเนื้อหาหลักสูตรส่วนใหญ่ครูผู้สอนจะเป็นผู้จัดทำโดยดูจากสภาพปัญหาในชุมชนว่ามีปัญหาอะไรบ้าง แล้วนำมารวมกับสาระหลักสูตร แกนกลาง หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่ค่อยสอดคล้องกับพื้นที่อำเภอแกลงเท่าที่ควร เพราะยังขาด การสำรวจชุมชนและสอบถามจากชุมชนในเรื่องของปัญหาที่เกิดขึ้น เมื่อนำหลักสูตรไปใช้จึงเกิด ปัญหาขึ้น ในการจัดการเรียนการสอน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องสภาพการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตร ให้สอดคล้องกับท้องถิ่น พบว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียนที่ใช้อยู่ใน ปัจจุบันไม่ค่อยสอดคล้องกับพื้นที่อำเภอแกลงเท่าที่ควร เพราะยังขาดการสำรวจชุมชนและ สอบถามจากชุมชนในเรื่องของปัญหาที่เกิดขึ้น

1.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

1.2.1 หลักสูตรที่ใช้อยู่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของชุมชนท้องถิ่นดี (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

1.2.2 หลักสูตรที่ใช้อยู่มีความสอดคล้องกับชุมชนท้องถิ่นในบางเรื่องเท่านั้น (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.66)

1.2.3 หลักสูตรที่ใช้อยู่มีความเหมาะสมกับบางพื้นที่เท่านั้น (จำนวน 3 คน หรือ คิดเป็นร้อยละ 20.00)

1.2.4 หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคิดว่ายังขาดความเหมาะสมกับพื้นที่ที่สอน (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องสภาพการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตร ให้สอดคล้องกับท้องถิ่น พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคิดว่ายังขาดความเหมาะสมกับพื้นที่ที่สอน รองลงมาได้แก่ หลักสูตรที่ใช้อยู่มีความสอดคล้องกับชุมชนท้องถิ่นในบางเรื่องเท่านั้น

1.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

1.3.1 หลักสูตรที่เรียนอยู่คิดว่ายังไม่สอดคล้องกับท้องถิ่น (จำนวน 11 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 25.00)

1.3.2 มีเนื้อหาบางส่วนที่สอดคล้องกับท้องถิ่น เช่น วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

1.3.3 หลักสูตรที่ใช้อยู่ไม่สอดคล้องกับท้องถิ่นมีเรื่องของท้องถิ่นน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของสาระการเรียนรู้แกนกลางมากกว่า (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

1.3.4 ไม่เคยทราบมาก่อนว่าหลักสูตรเป็นอย่างไร ได้แต่เรียนตามที่ครูผู้สอนสอน (จำนวน 15 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 34.09)

1.3.5 หลักสูตรที่ใช้อยู่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นดีแล้ว (จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.73)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องสภาพการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตร ให้สอดคล้องกับท้องถิ่น พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่เคยทราบมาก่อนว่าหลักสูตรเป็นอย่างไร ได้แต่เรียนตามที่ครูผู้สอนสอน รองลงมาได้แก่ หลักสูตรที่เรียนอยู่คิดว่ายังไม่สอดคล้องกับท้องถิ่น

2. ปัญหาการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น

2.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

2.1.1 หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ได้อย่างเต็มที่ ทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับผู้เรียนที่เรียนแล้วมักจะออกกลางคัน หรือเรียนแล้วสอบไม่ผ่าน และนอกจากนี้หลักสูตรที่จัดทำขึ้น ทางด้านชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษา ยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมมากเท่าที่ควรในการจัดทำหลักสูตร เนื้อหาหลักสูตรที่ใช้อยู่ก็เป็นเนื้อหาของหลักสูตรแกนกลางเป็นส่วนใหญ่ มีเนื้อหาของชุมชนน้อย

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องปัญหาการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตร ให้สอดคล้องกับท้องถิ่น พบว่า หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่สามารถตอบสนองความต้องการของ

ผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ ทางด้านชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษา ยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมมากเท่าที่ควรในการจัดทำหลักสูตร

2.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

2.2.1 ชุมชนท้องถิ่นไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยหลักสูตรที่ใช้อยู่ได้นำหลักสูตรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออื่นมาดัดแปลง (จำนวน 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 80.00)

2.2.2 หลักสูตรที่ใช้อยู่ยังขาดการร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่ายในการจัดทำหลักสูตร ให้มีความสอดคล้องกับท้องถิ่น (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องปัญหาการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตร ให้สอดคล้องกับท้องถิ่น พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ชุมชนท้องถิ่นไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยหลักสูตรที่ใช้อยู่ได้นำหลักสูตรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออื่นมาดัดแปลง รองลงมาได้แก่ ขาดการร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่ายในการจัดทำหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับท้องถิ่น

2.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

2.3.1 หลักสูตรที่ใช้อยู่ยังไม่สอดคล้องกับท้องถิ่นและท้องถิ่นยังขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร (จำนวน 24 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 54.55)

2.3.2 หลักสูตรที่เรียนส่วนใหญ่จะเรียนเกี่ยวกับสาระแกนกลางมากกว่าที่จะเรียนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น (จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.73)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องปัญหาการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตร ให้สอดคล้องกับท้องถิ่น พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรที่ใช้อยู่ไม่สอดคล้องกับท้องถิ่นและท้องถิ่นยังขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร รองลงมาได้แก่ หลักสูตรที่เรียนส่วนใหญ่จะเรียนเกี่ยวกับสาระแกนกลางมากกว่าที่จะเรียนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น

3. แนวทางการพัฒนาการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น

3.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

3.1.1 มีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่โดยให้แต่ละชุมชนส่งตัวแทนเข้าร่วมในการจัดทำหลักสูตรกับคณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากร เพื่อที่จะได้หลักสูตรที่สอดคล้องเหมาะสมกับพื้นที่อำเภอแกลงโดยเฉพาะ นอกจากนี้ต้องมีการพัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลายมากขึ้น มีหลักสูตรเฉพาะกลุ่มผู้เรียนตามอาชีพ มีการเทียบโอนให้กับผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาเต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่ม

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น พบว่า ปรับปรุงหลักสูตรใหม่โดยชุมชนส่งตัวแทนเข้าร่วมในการจัดทำหลักสูตรกับคณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากร และมีการพัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลายมากขึ้น มีหลักสูตรเฉพาะกลุ่มผู้เรียนตามอาชีพ มีการเทียบโอน

3.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

3.2.1 ให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรเพื่อหลักสูตรที่ได้จะมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับชุมชนท้องถิ่น (จำนวน 9 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 60.00)

3.2.2 ให้แต่ละพื้นที่จัดทำหลักสูตรขึ้นเองโดยให้สถานศึกษาชุมชน หน่วยงานในพื้นที่และนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

3.2.3 ให้หลายหน่วยงานมาร่วมกันจัดทำหลักสูตรแบบการประชาคมเพื่อสอดคล้องกับผู้เรียน สังคม และชุมชน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.4 ให้แต่ละศูนย์การเรียนชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล ส่งตัวแทนเข้าร่วมกับบุคลากรจัดทำหลักสูตร (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรเพื่อหลักสูตรที่ได้จะมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับชุมชนท้องถิ่น รองลงมาได้แก่ ให้แต่ละศูนย์การเรียนชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล ส่งตัวแทนเข้าร่วมกับบุคลากรจัดทำหลักสูตร

3.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

3.3.1 มีการนำปัญหาในชุมชนไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน (จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.73)

3.3.2 ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร หลักสูตรจะได้สอดคล้องกับท้องถิ่นมากขึ้น (จำนวน 14 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.82)

3.3.3 ให้มีการพัฒนาหลักสูตรโดยให้ทางชุมชน ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ครูผู้สอน และผู้เรียนร่วมกันจัดทำหลักสูตร (จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.91)

3.3.4 ในการทำหลักสูตรควรจะให้ท้องถิ่นเป็นหลักแล้วนำสาระแกนกลางเข้ามาร่วมจัดทำเป็นหลักสูตร (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

3.3.5 ให้มีการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับอาชีพ หรือกลุ่มบุคคลของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และมีการนำประเพณีวัฒนธรรม ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการทำหลักสูตรในการนำเรื่องเหล่านี้เข้ามาให้ตรงกับวิถีชีวิตของชุมชน (จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.73)

จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร หลักสูตรจะได้สอดคล้องกับท้องถิ่นมากขึ้น รองลงมาได้แก่ มีการนำปัญหาในชุมชนไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน และพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับอาชีพ หรือกลุ่มบุคคลของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

ส่วนที่ 3 สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนา การจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

การนำเสนอในส่วนที่ 3 นี้เป็นการแสดงให้เห็นถึง สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนา การจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยได้แบ่ง เป็น 5 เรื่อง คือ

- 1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (กรต.) 2) การพบกลุ่ม 3) โครงการ 4) กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพข.) 5) การสอนเสริม มีหัวข้อดังต่อไปนี้

การเรียนรู้ด้วยตนเอง (กรต.)

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษามีความคิดเห็นในเรื่องของ สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาในเรื่องของการเรียนรู้ด้วยตนเอง (กรต.) ดังนี้

1. สภาพการเรียนรู้ด้วยตนเอง (กรต.)

1.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

1.1.1 การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยการจัดเป็นกิจกรรมสำหรับนักศึกษาโดยนำเนื้อหาวิชาในรายวิชาต่าง ๆ ที่ง่ายนำมาจัดทำเป็นกิจกรรมเป็นครั้ง ๆ โดยครูผู้สอนกับนักศึกษาร่วมกันกำหนดกิจกรรมขึ้นมาเพื่อให้ นักศึกษาได้เลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจหรือต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมในเนื้อหาวิชา แล้วทำการศึกษาด้วยตนเองจากกิจกรรมที่เลือก โดยในปัจจุบันกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของศูนย์การเรียนชุมชนต่าง ๆ ครูผู้สอนจะเป็นผู้ดำเนินการเอง และเป็นผู้ประเมินผลเองทั้งหมด คิดว่าศูนย์การเรียนชุมชนต่าง ๆ ดำเนินงานในส่วนของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้เป็นอย่างดี แต่คิดว่ายังขาดในส่วนของ

การเพิ่มเติม ในส่วนของการประสานงานกับชุมชนในการที่จะให้นักศึกษาได้เข้าไปเรียนรู้จากในชุมชน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องสภาพการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต่าง ๆ จัดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้เป็นอย่างดี แต่ยังขาดการประสานงานกับชุมชนในการที่จะให้นักศึกษาเข้าไปเรียนรู้ด้วยตนเองจากในชุมชน

1.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

1.2.1 ครูผู้สอนร่วมกับนักศึกษาในการเลือกเนื้อหาวิชาที่ง่ายมาจัดทำเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่คิดว่าในปัจจุบันยังขาดการที่ให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะเนื้อหาหรือการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ต้องสืบค้นมาจากในชุมชนที่นักศึกษาอาศัยอยู่ (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

1.2.2 ครูผู้สอนเป็นผู้ที่กำหนดหัวข้อให้กับผู้เรียนในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

1.2.3 ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ตั้งประเด็นให้กับนักศึกษาแล้ว แบ่งเป็นกลุ่ม ให้นักศึกษาศึกษาข้อมูลตามประเด็นที่สนใจแล้วนำมารายงาน (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

1.2.4 ให้นักศึกษาคิดหัวข้อในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเลือกจากเนื้อหาที่ง่าย (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

1.2.5 นักศึกษารู้จักวิธีการคิดประเด็นเองและศึกษาเองได้โดยไม่มีปัญหา (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

1.2.6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ปัจจุบันจัดได้ไม่เต็มที่ที่ไม่ได้ผล เนื่องจากนักศึกษาไม่มีเวลาที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.66)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องสภาพการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง จัดได้ไม่เต็มที่ที่ไม่ได้ผล เนื่องจากนักศึกษาไม่มีเวลาที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน รองลงมาได้แก่ขาดการที่ให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะเนื้อหาหรือการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ต้องสืบค้นมาจากในชุมชนที่นักศึกษาอาศัยอยู่ และการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีประเด็นให้กับผู้เรียนแล้วแบ่งเป็นกลุ่ม ให้นักศึกษาศึกษาข้อมูลตามประเด็นที่สนใจแล้วนำมารายงาน

1.3 นักศึกษามีความคิดเห็นดังนี้

1.3.1 ชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดหัวข้อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับครูผู้สอนและนักศึกษาทำให้บางครั้งหัวข้อที่ผู้สอนคิดขึ้นมาไม่สามารถหาคำตอบได้ในชุมชน (ครูผู้สอนเป็นผู้ที่มาจากชุมชนอื่น) (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

1.3.2 ไม่เคยได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีแต่โครงการอย่างเดียว (จำนวน 19 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 43.18)

1.3.3 ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้กับนักศึกษา (จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.91)

1.3.4 หัวข้อการเรียนรู้ด้วยตนเองครูผู้สอนมีหัวข้อมาให้ให้นักศึกษาเลือกทำ ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำหัวข้อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพราะแต่ละคนถนัดไม่เหมือนกัน (จำนวน 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 27.27)

1.3.5 ครูผู้สอนตั้งประเด็น แล้วแบ่งประเด็นตามกลุ่ม ซึ่งคิดว่าหัวข้อการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ครูผู้สอนตั้งขึ้นยังไม่บูรณาการกันระหว่าง 2 วิชา แบ่งกลุ่มละหัวเรื่องนำไปศึกษาแล้วออกมารายงาน ถ้ากลุ่มไหนทำดีผู้เรียนก็เข้าใจ แต่ถ้ากลุ่มไหนทำไม่ดีนักศึกษาก็จะเรียนรู้เรื่องนั้นไม่ติดตามไปด้วย (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องสภาพการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่เคยได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีแต่โครงการอย่างเดียว รองลงมาได้แก่ หัวข้อการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้สอนมีหัวข้อมาให้ ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำหัวข้อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพราะแต่ละคนถนัดไม่เหมือนกัน

2. ปัญหาการเรียนรู้ด้วยตนเอง (กรต.)

2.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

2.1.1 ในเรื่องของกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองจะมีปัญหาในส่วนของกิจกรรมที่นักศึกษาต้องเข้าไปศึกษาหาความรู้ในชุมชนที่ยังขาดความร่วมมือกันระหว่าง ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ครูผู้สอน นักศึกษาและชุมชนในการประสานงานกันเพื่อที่จะได้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างเต็มที่

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องปัญหาการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า ขาดการร่วมมือกันระหว่าง ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ครูผู้สอน นักศึกษาและชุมชนในการประสานงานกันเพื่อที่จะได้ให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเกี่ยวกับเรื่องในชุมชน

2.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

2.2.1 เมื่อมอบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองให้กับนักศึกษา ไปแล้วนักศึกษามักไม่มีเวลาที่จะไปทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33)

2.2.2 ครูผู้สอนไม่ทราบว่านักศึกษาได้ไปทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยตัวนักศึกษาเองหรือไม่ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.3 มีการลอกกันของนักศึกษาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ประเมินผลได้ยาก (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.4 ครูผู้สอนจัดทำหัวข้อกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองให้กับผู้เรียนบางครั้งหัวข้อที่ให้ผู้เรียน ไม่สามารถค้นหาคำตอบในห้องเรียนตนเองได้และได้ข้อมูลที่ไม่ตรงกับความต้องการที่จะให้ผู้เรียนไปศึกษา (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

2.2.5 เมื่อผู้เรียนจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองมาแล้วมักไม่ชัดเจนในเรื่องของชุมชน (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

2.2.6 แหล่งที่ค้นคว้ากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองไม่สะดวก บางครั้งทำงานโรงงานเลิกงานแล้วห้องสมุดก็ปิด ไม่สามารถใช้แหล่งในการหาข้อมูลได้ ทำให้ความรู้ที่ได้ไม่หลากหลาย (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.66)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องปัญหาการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า นักศึกษามักไม่มีเวลาที่จะไปทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง รองลงมาได้แก่ แหล่งที่ค้นคว้ากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองไม่สะดวกไม่สามารถใช้แหล่งในการหาข้อมูล

2.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

2.3.1 เมื่อครูผู้สอนมอบหมายกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองให้แล้วไม่สามารถค้นหาคำตอบได้ (จำนวน 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 27.27)

2.3.2 หัวข้อการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ครูผู้สอนตั้งมาให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนน้อยเกินไป ทำให้รู้เรื่องเกี่ยวกับชุมชนน้อย (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.09)

2.3.3 ไม่ค่อยมีเวลาที่จะไปทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะต้องทำงาน (จำนวน 18 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.91)

2.3.4 ครูผู้สอนจัดทำหัวข้อกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองเอง ทำให้หาข้อมูลได้ยาก บางครั้งเอาเนื้อหายาก ๆ มาทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ค้นหาข้อมูลลำบากต้องไปถึงห้องสมุดซึ่งอยู่ไกล เสียเวลาและเสียเงิน (จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.73)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นักศึกษา เรื่องปัญหาการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่ค่อยมีเวลาทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะต้องทำงาน รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนมอบหมายกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองให้แล้วไม่สามารถหาคำตอบได้

3. แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง (กรต.)

3.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

3.1.1 ต้องมีการประสานงานกับชุมชนให้มากขึ้นโดยเฉพาะให้ผู้เรียนได้เข้าไปทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในชุมชนที่ผู้เรียนเรียนอยู่จัดขึ้น เช่น วันเข้าพรรษา หรือวันสุนทรภู่ จะกำหนดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวันดังกล่าวแล้วให้ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดังกล่าวกับชุมชน นอกจากนักศึกษาจะได้ความรู้แล้วนักศึกษาได้รู้จักชุมชน และมีความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนมากขึ้น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า ต้องมีการประสานงานกับชุมชนให้มากขึ้น ในการที่จะให้นักศึกษามีส่วนร่วมทำกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

3.2.1 ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ (จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.00)

3.2.2 ครูผู้สอนติดตามผลดูว่านักศึกษาไปทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองจริงหรือไม่ อาจมีการสุ่มตรวจ (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

3.2.3 ให้นักศึกษาได้คิดหาคำตอบเอง แสวงหาความรู้เองให้สอดคล้องกับเนื้อหา (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.4 ถ้าผู้เรียนไม่มีเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรหาสื่อหรือชี้นำ แหล่งข้อมูลให้กับนักศึกษา หรือให้นักศึกษาหาความรู้จากชุมชนแล้วนำมาขยายผลให้กับนักศึกษาคนอื่น ๆ (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

3.2.5 ครูผู้สอน นักศึกษาและชุมชนร่วมกันกำหนดประเด็นการเรียนรู้ด้วยตนเองที่จะให้นักศึกษาไปค้นคว้าศึกษา (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง รองลงมาได้แก่ ถ้านักศึกษาไม่มีเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนควรหาสื่อหรือชี้นำ แหล่งข้อมูลให้กับนักศึกษา

3.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

3.3.1 ให้ทางชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหัวข้อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับนักศึกษาและครูผู้สอน เพื่อที่จะได้ศึกษาเรื่องของชุมชนมากขึ้น (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็น ร้อยละ 11.36)

3.3.2 ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดหัวข้อการเรียนรู้ด้วยตนเองและได้เลือกหัวข้อตามความถนัดของนักศึกษา (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.54)

3.3.3 ให้มีการแบ่งกลุ่มแล้วนำเสนอเนื้อหาการจัดประเด็นกันเองจะรู้เรื่องมากขึ้นหรือเรียนตามหนังสือ โดยให้ครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ (จำนวน 20 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 45.45)

3.3.4 ให้มีการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะเมื่อภาคเรียนที่ผ่านมาทำแล้วเรียนรู้ได้ดีแต่ภาคเรียนนี้ยังไม่ได้ทำ (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.54)

3.3.5 ให้นักศึกษากำหนดหัวข้อการเรียนรู้ด้วยตนเองจะได้ทำเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในชุมชนจะได้สะดวก และได้รู้จักชุมชนของตนเองมากขึ้น (จำนวน 15 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 34.09)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ ให้มีการแบ่งกลุ่มแล้วนำเสนอเนื้อหาการจัดประเด็นกันเองจะรู้เรื่องมากขึ้นหรือเรียนตามหนังสือ โดยให้ครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ รองลงมาได้แก่ ให้นักศึกษากำหนดหัวข้อการเรียนรู้ด้วยตนเองจะได้ทำเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในชุมชน

การพบกลุ่ม

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษามีความคิดเห็นในเรื่องของ สภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาในเรื่องของการพบกลุ่มดังนี้

1. สภาพการพบกลุ่ม

1.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

1.1.1 ในแต่ละภาคเรียนนักศึกษาจะพบกลุ่ม 18 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง (45 ชั่วโมง) โดยแยกกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองต่างหาก แต่เวลาที่พบกลุ่มมักไม่เพียงพอ บางครั้งมีกิจกรรมอื่นเข้ามาแทรก เช่น กิจกรรมกีฬา ต้องมีการกำหนดเป็นปฏิทินเวลาที่ชัดเจน การพบกลุ่มครั้งละ 3 ชั่วโมง พอติแล้ว ถ้าใช้ระยะเวลาสั้นกว่านี้นักศึกษาก็จะเครียด รวมทั้งการเรียนการสอนมีการบูรณาการ ทำให้ระยะเวลาการเรียนน้อยลงและศูนย์การเรียนรู้ชุมชนส่วนใหญ่ก็จะพบกลุ่มวันอาทิตย์ ซึ่งเป็นวันหยุดก็จะทำให้นักศึกษามีเวลามากขึ้นในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองหรือทำงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องสภาพการพบกลุ่มพบว่า การพบกลุ่มครั้งละ 3 ชั่วโมง มีความเหมาะสมดี ใช้ระยะเวลาสั้นกว่านี้นักศึกษาจะเครียด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ส่วนใหญ่พบกลุ่มวันอาทิตย์ ทำให้นักศึกษามีเวลาในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองหรือทำงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

1.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

1.2.1 ในปัจจุบันการพบกลุ่มนักศึกษาจะพบกลุ่มครั้งละ 3 ชั่วโมง ซึ่งคิดว่าจะมีความเหมาะสมดี ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

1.2.2 การพบกลุ่มจะไม่มีการเรียนการสอน แต่จะเป็นการทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การนัดทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการ การทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง การพูดคุยทำข้อตกลง (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.66)

1.2.3 การพบกลุ่มจะพบกลุ่มรวมนักศึกษาทุกระดับ เพราะมีเวลาน้อยต้องไปพบกลุ่มที่อื่นต่อ (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33)

1.2.4 การพบกลุ่มในปัจจุบันมีนักศึกษามาพบกลุ่มน้อย เนื่องจากว่ามีค่าใช้จ่ายในการพบกลุ่มแต่ละครั้งสูง (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

1.2.5 เวลาในการพบกลุ่มจะเป็นไปตามความสะดวกของผู้สอน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

1.2.6 ทำการพบกลุ่มแบบแยกระดับ เพื่อสะดวกในการเรียนการสอน (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องสภาพการพบกลุ่ม พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการพบกลุ่มจะพบกลุ่มรวมนักศึกษาทุกระดับ รองลงมาได้แก่ การพบกลุ่มจะไม่มีการเรียนการสอน แต่จะเป็นการทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การนัดทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการ การทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

1.3.1 ในการพบกลุ่มมักไม่ค่อยมีความพร้อมในการพบกลุ่ม เพราะมีเวลาน้อย ทำให้นักศึกษามาพบกลุ่มน้อย (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

1.3.2 การพบกลุ่มแต่ละครั้งมักไม่เป็นไปตามแผน มาถึงก็ลงชื่อ เก็บเงิน และทำกิจกรรมไม่เคยได้เรียน (จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.73)

1.3.3 พบกลุ่มรวมกันหมดทุกระดับ และในการพบกลุ่มแต่ละครั้งจะเหมือนมาทำงานไม่มีการเรียนการสอน ถ้าอยากมีความรู้ต้องศึกษาด้วยตนเอง ครูผู้สอนไม่ค่อยแนะนำ คิดว่าไปพบกลุ่มแล้วไม่ค่อยได้ประโยชน์ (จำนวน 9 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.45)

1.3.4 พบกลุ่มแต่ละครั้งเพื่อน ๆ ที่เรียนด้วยกันมักทยอยกันมา ไม่ค่อยตรงเวลา (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.54)

- 1.3.5 พบกลุ่ม 3 ชั่วโมง มีความพอดีแล้ว (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.09)
- 1.3.6 มาพบกลุ่มแต่ละครั้งไม่เคยได้เรียนและได้รับคำแนะนำจากครูผู้สอนในเรื่องการเรียน มีแต่เรื่องกิจกรรมอื่น ๆ (จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.18)
- 1.3.7 การพบกลุ่มมักเลื่อนไม่เป็นหลักแน่นอนและมีการบังคับนักศึกษาให้มาเรียน ถ้าไม่มาก็มักจะว่าจะสอบตก (จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.64)
- 1.3.8 พบกลุ่มในปัจจุบันในแต่ละครั้งมีนักศึกษามาพบกลุ่มมากเกินไปจนล้นห้อง ทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่ค่อยดีนัก (จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.18)
- 1.3.9 การพบกลุ่มในปัจจุบันครูใช้เวลาไม่เต็มที่ บางครั้งนัด 11 โมงเช้า แต่ครูมาสอนเที่ยง พอกลับก่อนก็หาว่าขาดจะติดต่อกันก็ติดต่อก็ไม่ได้ (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)
- 1.3.10 ในการพบกลุ่มจะไม่มีการเรียนการสอน เนื่องจากจะเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.54)
- 1.3.11 พบกลุ่มรวมดีแล้ว ถ้าแยกระดับแล้วนักศึกษามักทยอยมาไม่พร้อมกัน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.27)
- ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องสภาพการพบกลุ่ม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การพบกลุ่มแต่ละครั้งมักไม่เป็นไปตามแผน มาถึงก็ลงชื่อ เก็บเงิน และทำกิจกรรมไม่เคยได้เรียน รองลงมาได้แก่ พบกลุ่มรวมกันหมดทุกระดับ และในการพบกลุ่มแต่ละครั้งจะเหมือนมารับงาน ไม่มีการเรียนการสอน ครูผู้สอนไม่ค่อยแนะนำ

2. ปัญหาการพบกลุ่ม

2.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

2.1.1 กระบวนการพบกลุ่ม กลุ่มเล็กไม่มีปัญหา แต่กลุ่มใหญ่บางครั้งมีปัญหานักศึกษามากทำให้ไม่ทั่วถึงกันในการเรียนการสอน รวมทั้งการพูดคุยถึงการทำการบ้านต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่นักศึกษาลงวิชาเรียนไม่ตรงกันทำให้เกิดปัญหาในกระบวนการเรียนการสอน การพบกลุ่มที่ไม่ตรงกับนักศึกษาส่วนใหญ่ทำให้เรียนไม่รู้เรื่อง ยังมีปัญหาเวลาเรียนน้อยเนื่องจากในระหว่างเทอมมักมีกิจกรรมอื่นมาแทรก ทำให้การพบกลุ่มไม่เป็นไปตามกำหนด

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องปัญหาการพบกลุ่ม พบว่า นักศึกษามีจำนวนมากทำให้ไม่ทั่วถึงกันในการเรียนการสอน และในระหว่างเทอมมักมีกิจกรรมอื่นมาแทรก ทำให้การพบกลุ่มไม่เป็นไปตามกำหนด

2.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

2.2.1 การพบกลุ่มแต่ละครั้งมีเวลาน้อยหรือมักมีกิจกรรมอื่นเข้ามาแทรก จึงทำให้ไม่ค่อยมีเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

2.2.2 เวลาในการพบกลุ่ม 3 ชั่วโมง ไม่เพียงพอต่อการพบกลุ่ม (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.3 นักศึกษาไม่ค่อยมีเวลามาพบกลุ่ม ทำให้นักศึกษามาพบกลุ่มน้อย (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

2.2.4 นักศึกษามาพบกลุ่มน้อยลงทุกสัปดาห์ ทั้งนี้เพราะนักศึกษาทำงานโรงงาน พอย้ายที่ทำงานก็ออกไปอยู่ที่อื่นเป็นจำนวนมาก (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.5 บางครั้งครูผู้สอนมีนักศึกษาน้อยไม่เพียงพอต่อการเบิกเงิน ครูผู้สอนจะลงทะเบียนให้กับนักศึกษาที่ไม่มาเรียนให้เป็นผู้ที่มาเรียน (เรียกว่านักศึกษาผี มีแต่ชื่อตัวไม่มี) ทำให้ปัญหานักศึกษาขาดเรียนมีมาก (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

2.2.6 เกิดความสับสนวุ่นวายในการพบกลุ่ม เมื่อพบกลุ่มรวมกันทุกระดับ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.7 บางครั้งผู้สอนดูแลผู้เรียนไม่ทั่วถึง ทำให้นักศึกษาขาดความสนใจและไม่อยากมาพบกลุ่ม (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.8 ในการพบกลุ่มไม่มีการเรียนการสอน เนื่องจากเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด แต่ผู้เรียนยังคิดว่าการพบกลุ่มควรมีการเรียนการสอน จึงทำให้ไม่อยากมาพบกลุ่ม และเลิกเรียนในที่สุด (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

2.2.9 เวลาพบกลุ่มนักศึกษามักไม่มาตรงเวลาที่นัด บางทีนัดพบกลุ่ม 09.00 น. มา 09.30 น. บางทีทยอยมาจนถึง 10.00 น. ทำให้ทำกิจกรรมไม่สะดวก (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องปัญหาการพบกลุ่ม พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การพบกลุ่มแต่ละครั้งมีเวลาน้อย มีกิจกรรมอื่นเข้ามาแทรก จึงทำให้ไม่ค่อยมีเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และปัญหานักศึกษาไม่ค่อยมีเวลามาพบกลุ่ม ทำให้นักศึกษามาพบกลุ่มน้อย

2.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

2.3.1 ไม่ค่อยมีเวลามาพบกลุ่ม เนื่องจากมีเวลาน้อยเพราะต้องทำงาน (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

2.3.2 เวลาพบกลุ่มจะพบกลุ่มรวมกันทุกระดับทำให้มีนักศึกษาเกิดความรู้สึกสับสนเรียนไม่รู้เรื่อง (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

2.3.3 ไม่มีการเรียนการสอนและคำแนะนำจากครูผู้สอน ทำให้มาพบกลุ่มแล้วเหมือนไม่ได้อะไรกลับมาเลย ปัญหาอาจเกิดจากครูขาดประสิทธิภาพ ไม่มีความรู้มาสอนผู้เรียน (จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.64)

2.3.4 พบกลุ่มรวมทุกระดับมีปัญหาในการจัดกิจกรรม เกิดความรู้สึกสับสนเรียนไม่รู้เรื่อง สัปดาห์ที่แล้วเสร็จแล้วมาสัปดาห์นี้ ม.ต้น ประถมยังไม่ค่อยรู้เรื่องก็มาสัปดาห์นี้ ม.ปลาย ประถมก็ถาม ม.ต้นก็ถาม ม.ปลายก็ยังสัปดาห์นี้ไม่เสร็จ เกิดความรู้สึกสับสนวุ่นวาย ทำให้เกิดบรรยากาศไม่ดีในการเรียนทำให้ไม่อยากเรียนและไม่อยากมาพบกลุ่ม (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.09)

2.3.5 ครูผู้สอนไม่มาตามเวลาที่นัดในการพบกลุ่ม ทำให้นักศึกษาเกิดความเบื่อหน่ายจะติดต่อก็ติดต่อไม่ได้ บางครั้งนั่งรอเป็นชั่วโมง เสียเวลาในการทำงาน การเรียนและทำกิจกรรมอื่นทำให้ไม่อยากเรียนกลัวเสียเวลาโดยใช่เหตุ (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

2.3.6 การพบกลุ่มไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ไม่เป็นหลักแน่นอน บางครั้งถ้าขาดก็จะไม่รู้เรื่องว่าอาทิตย์ต่อไปจะทำอะไรหรือจะพบกลุ่มที่ไหนหรือจะหยุด (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.27)

2.3.7 เวลาในการพบกลุ่ม 3 ชั่วโมงน้อยเกินไป ยังพบกลุ่มรวมทุกระดับจะไม่ได้เรียน เพราะไม่มีเวลา ให้ลงชื่อมอบหมายกิจกรรมก็หมดเวลา (จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.91)

2.3.8 มาพบกลุ่มแล้วไม่เคยได้เรียน จะพูดคุยแต่เรื่องกิจกรรมซึ่งเสียเงินทำให้ไม่อยากมาเรียน (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

2.3.9 ในการพบกลุ่มมีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากครูผู้สอนที่ไม่ใช่คนในพื้นที่ทำให้ติดต่อกับครูผู้สอนไม่สะดวก หรือตัวครูผู้สอนอาจไม่สะดวกในการเดินทาง ทำให้มีปัญหาในการพบกลุ่ม (จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.91)

2.3.10 ครูผู้สอนมักใช้วิธีการแบบเดี่ยวๆ ในการสอน เช่น ให้ท่องจำ บังคับให้นั่งฟังเงียบๆ ไม่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นทำให้อึดอัดไม่อยากมาเรียน (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องปัญหาการพบกลุ่ม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เวลาในการพบกลุ่ม 3 ชั่วโมงน้อยเกินไป ยังพบกลุ่มรวมทุกระดับจะไม่ได้เรียน เพราะไม่มีเวลา ให้ลงชื่อมอบหมายกิจกรรมก็หมดเวลา และปัญหามาจากครูผู้สอนที่

ไม่ใช่คนในพื้นที่ทำให้ติดต่อกับครูผู้สอนไม่สะดวก หรือตัวครูผู้สอนอาจไม่สะดวกในการเดินทาง ทำให้มีปัญหาในการพบกลุ่ม

3. แนวทางการพัฒนาการพบกลุ่ม

3.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

3.1.1 ถ้าเกิดกรณีที่การพบกลุ่มมีผู้เรียนลงวิชาเรียนไม่ตรงกับนักศึกษาคนอื่น ๆ ก็ควรจะให้ นักศึกษาคนนั้นเรียนนอกเวลา หรือให้ศึกษาด้วยตนเองมากขึ้น สำหรับการพบกลุ่มทั่วไป ควรที่จะเพิ่มความยืดหยุ่นในการพบกลุ่ม อาจจะเป็นการพบกลุ่มย่อย พบกลุ่มนอกสถานที่ พบกลุ่มกับบุคคลผู้รู้ หรือผู้นำในชุมชนเพื่อที่จะช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสได้ศึกษาหาความรู้ได้หลากหลายวิธี

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องแนวทางการพัฒนาการพบกลุ่ม พบว่าเพิ่มความยืดหยุ่นในการพบกลุ่ม อาจจะเป็นการพบกลุ่มย่อย พบกลุ่มนอกสถานที่ พบกลุ่มกับบุคคลผู้รู้ หรือผู้นำในชุมชน

3.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

3.2.1 ให้มีการเรียนการสอนจริง ๆ เหมือนในระบบโรงเรียน นักศึกษาจะได้มีความรู้หรือมีความรู้สึกว่ามาพบกลุ่มแล้วได้ความรู้เพิ่มมากขึ้น (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

3.2.2 ควรยกระดับในการพบกลุ่มไม่รวมกันทุกระดับ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนง่ายขึ้น และสะดวกในการจัดการกับนักศึกษา (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.3 สร้างข้อตกลงระหว่างครูผู้สอนกับนักศึกษาในเรื่องของเวลาพบกลุ่มโดยถือเสียงส่วนใหญ่เป็นหลักเพื่อให้มีเวลาแน่นอนในการพบกลุ่ม (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.4 สร้างบรรยากาศในการเรียนให้น่าเรียน โดยให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาจะได้อยากมาพบกลุ่ม (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.5 เพิ่มเวลาการพบกลุ่มให้มากกว่า 3 ชั่วโมง โดยอาจเพิ่มเป็น 5 ชั่วโมง โดย 2 ชั่วโมง สำหรับลงชื่อและทำกิจกรรม อีก 3 ชั่วโมงเป็นการเรียนการสอน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.6 ทำให้นักศึกษาไม่คิดว่าการเรียนจะต้องมาเรียนหรือมาพบกลุ่มวันอาทิตย์วันเดียวแต่สามารถเรียนได้ทุกวัน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.7 ให้ทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเป็นผู้กำหนดเวลาพบกลุ่มให้ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.8 ให้การพบกลุ่มเป็นแบบเข้าฐาน โดยกำหนดเป็นกิจกรรมเป็นครั้ง ๆ ในการพบกลุ่ม (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.9 พัฒนาศาสนาครูผู้สอนในเรื่องของการทำกิจกรรมพบกลุ่มและมีการรายงานความคืบหน้าในการพบกลุ่มแต่ละครั้ง (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.10 การพบกลุ่มแบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่ม ๆ เมื่อเพื่อนในกลุ่มขาดเรียน จะได้เกิดการช่วยเหลือกันในภายใน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.11 ให้ครูแต่ละคนรับผิดชอบนักศึกษาเป็นระดับ จะได้มีเวลาพบกลุ่มอย่างเต็มที่ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.12 เพิ่มวิธีการพบกลุ่มให้หลากหลายมากขึ้น มีสถานที่พบกลุ่มมากขึ้น นอกจากที่ศูนย์การเรียนชุมชนก็สามารถพบกลุ่มได้ทั้งที่บ้าน ที่ทำงาน ที่วัด โดยนักศึกษาพบกลุ่มบ่อยมาก่อน เมื่อมีปัญหาแล้วมาพบครูผู้สอนตามสถานที่ที่นัดไว้ (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องแนวทางการพัฒนาการพบกลุ่ม พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ให้มีการเรียนการสอนจริง ๆ เหมือนในระบบโรงเรียน นักศึกษาจะได้มีความรู้หรือมีความรู้สึกละมาพบกลุ่มแล้วได้ความรู้เพิ่มมากขึ้น และเพิ่มวิธีการพบกลุ่มให้หลากหลายมากขึ้น มีสถานที่พบกลุ่มมากขึ้น นอกจากที่ศูนย์การเรียนชุมชนสามารถพบกลุ่มได้ทั้งที่บ้าน ที่ทำงาน ที่วัด โดยนักศึกษาพบกลุ่มบ่อยมาก่อน เมื่อมีปัญหาแล้วมาพบครูผู้สอนตามสถานที่ที่นัดไว้

3.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

3.3.1 ให้การพบกลุ่มเป็นการพบกลุ่มแบบแยกระดับนักศึกษาจะได้ไม่สับสน (จำนวน 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 27.27)

3.3.2 ให้มีการเรียนการสอนในเนื้อหาวิชาทุกครั้งที่มีการพบกลุ่ม (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

3.3.3 ถ้าครูผู้สอนไม่สอนก็ให้บอกแนวทางในการเรียนหรือวิธีค้นคว้าหาความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เรียน (จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.91)

3.3.4 ในการพบกลุ่มอยากให้เป็นการเรียนการสอนแบบชั้นเรียนไม่ใช่แนะนำแต่การทำกิจกรรมหรือค้นคว้าด้วยตนเอง วิธีเรียนแบบดังกล่าวด้านนักศึกษาคนไหนสนใจก็ได้มาก ถ้า

คนไหนไม่สนใจก็จะไม่ได้อะไรทำให้เสียเวลาเรียน และครูผู้สอนควรเพิ่มวิธีการสอนให้หลากหลายมากขึ้น (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.54)

3.3.5 บางครั้งเวลาว่างไม่ตรงกับเวลาพบกลุ่ม ควรพบกลุ่มนอกเวลางาน โดยให้ครูผู้สอนเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนสามารถพบและติดต่อได้ตลอดเวลา (จำนวน 13 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 29.55)

3.3.6 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนระดับจังหวัดลงมาจนถึงระดับอำเภอไม่ค่อยมีประสิทธิภาพในการจัดหาครูผู้สอน บางครั้งจัดหาหรือคัดเลือกครูที่ขาดความรู้ความสามารถทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนในพื้นที่ ทำให้การเรียนการสอน การพบกลุ่มไม่มีคุณภาพ นักศึกษาเกิดความเบื่อหน่ายและเลิกเรียนในที่สุด บางครั้งเลือกครูผู้สอนที่ถูกใจมากกว่าถูกต้อง ควรมีตัวแทนของชุมชนที่มีศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตั้งอยู่เข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือก จะได้ครูที่คนในพื้นที่ต้องการ (เคยถามครูคนปัจจุบันว่าแสงกับเสียงอะไรเดินทางเร็วกว่ากัน ครูตอบว่าเสียงเดียวหมดความศรัทธา) (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาการพบกลุ่ม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บางครั้งเวลาว่างไม่ตรงกับเวลาพบกลุ่ม ควรพบกลุ่มนอกเวลางาน โดยให้ครูผู้สอนเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนสามารถพบและติดต่อได้ตลอดเวลา รองลงมาได้แก่ ให้การพบกลุ่มเป็นการพบกลุ่มแบบแยกระดับ นักศึกษาจะได้ไม่สับสน

โครงการ

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษามีความคิดเห็นในเรื่องของ สภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาในเรื่องของโครงการดังนี้

1. สภาพโครงการ

1.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

1.1.1 นักศึกษาทำโครงการแบบบูรณาการร่วมกันทั้ง 2 หมวดวิชาที่เรียน โดยนักศึกษาจะคิดและทำขึ้นเอง มีครูเป็นผู้ที่ให้คำปรึกษา ในส่วนของการคิดโครงการนั้นหัวข้อโครงการนักศึกษาจะต้องศึกษาปัญหาจากชุมชนแล้วจึงนำมาทำเป็นโครงการ แต่ในส่วนนี้ยังมีน้อย โครงการที่นักศึกษาทำในปัจจุบันจึงมีประโยชน์กับชุมชนน้อย และไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของการทำโครงการ นอกจากนี้การทำโครงการของนักศึกษามักจะเป็นโครงการที่ทำซ้ำ ๆ กัน ขาดความหลากหลาย

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องสภาพโครงการ พบว่า หัวข้อโครงการนักศึกษาจะต้องศึกษาปัญหาจากชุมชนแล้วนำมาทำเป็นโครงการ แต่ในส่วนนี้ยังมีน้อย และการทำโครงการของนักศึกษามักจะเป็นโครงการที่ทำซ้ำ ๆ กัน ขาดความหลากหลาย

1.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

1.2.1 โครงการส่วนใหญ่จะให้นักศึกษาคิดเองว่าจะทำโครงการอะไร แต่ถ้าเป็นนักศึกษาเข้าใหม่ หรือนักศึกษาที่ไม่รู้ว่าจะทำโครงการอะไร ครูผู้สอนก็จะคิดหัวข้อโครงการให้นักศึกษาเลือกจะทำโครงการอะไร (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33)

1.2.2 โครงการที่นักศึกษาทำมักจะทำกันเป็นกลุ่ม ถ้าคนไหนทำมากจะได้ความรู้มาก คนไหนทำน้อย จะได้นิยามน้อย (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

1.2.3 โครงการนักศึกษาจะทำโครงการ 1 โครงการ ใน 1 ภาคเรียน โดยบูรณาการ 2 หมวดวิชาให้เป็น 1 โครงการ คิดว่าทำให้นักศึกษามีความสะดวกและประหยัดค่าใช้จ่ายเป็นอย่างดี (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

1.2.4 ครูผู้สอนจะเป็นผู้แนะนำนักศึกษาว่าจะทำโครงการอย่างไร โดยนักศึกษาจะเป็นผู้เลือกหัวข้อในการทำโครงการเอง (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

1.2.5 โครงการที่นักศึกษาทำคิดว่ามักเป็นเรื่องซ้ำ ๆ กัน หรือเป็นเรื่องเดิม ๆ ยังขาดการนำปัญหาของชุมชนมาจัดทำเป็นโครงการ (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องสภาพโครงการ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โครงการส่วนใหญ่จะให้นักศึกษาคิดเองว่าจะทำโครงการอะไร แต่ถ้าเป็นนักศึกษาเข้าใหม่ หรือนักศึกษาที่ไม่รู้ว่าจะทำโครงการอะไร ครูผู้สอนก็จะคิดหัวข้อโครงการให้นักศึกษาเลือกจะทำโครงการอะไร และโครงการที่นักศึกษาทำเป็นเรื่องซ้ำ ๆ กัน หรือเป็นเรื่องเดิม ๆ และยังขาดการนำปัญหาของชุมชนมาจัดทำเป็นโครงการ

1.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

1.3.1 การทำโครงการในปัจจุบันดีแล้ว ครูผู้สอนแนะนำดีไม่ค่อยมีปัญหา (จำนวน 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 27.27)

1.3.2 ได้เรียนรู้อะไรใหม่ๆ จากการทำโครงการ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ (จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.18)

1.3.3 โครงการที่ทำในปัจจุบันเป็นโครงการประดิษฐ์มากกว่าที่จะเป็นโครงการทดลอง หรือทำการสำรวจ (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

1.3.4 โครงการที่ทำอยู่ในปัจจุบันคิดว่าได้ความรู้ไม่ครบทุกคน ใครทำมากก็ได้มาก ใครทำน้อยก็ได้้น้อย การร่วมมือในกลุ่มยังมีน้อย (จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.64)

1.3.5 ในการทำโครงการได้คิดหัวข้อโครงการขึ้นมาเองโดยให้สอดคล้องกับวิชาที่เรียน (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

1.3.6 การทำโครงการอาจารย์จะมีหัวข้อโครงการมาให้เลือกว่าจะทำโครงการหรือใครมีความคิดที่จะทำโครงการอื่น ๆ ก็เสนอให้ครูผู้สอน จะเป็นผู้ให้คำปรึกษา (จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.91)

1.3.7 ในการทำโครงการได้นำปัญหาของชุมชนหรือเรื่องของชุมชนมาจัดทำเป็นโครงการโดยมีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องสภาพโครงการ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การทำโครงการในปัจจุบันดีแล้ว ครูผู้สอนแนะนำดีไม่ค่อยมีปัญหา รองลงมาได้แก่ ได้เรียนรู้อะไรใหม่ ๆ จากการทำโครงการโดยมีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ

2. ปัญหาโครงการ

2.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

2.1.1 โครงการที่นักศึกษาทำขึ้นมามีประโยชน์กับชุมชนน้อย โดยสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนได้น้อยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดความร่วมมือกับชุมชนในการทำโครงการ หรือมีก็เฉพาะในบางรายวิชาเท่านั้น และนอกจากนี้ยังมีปัญหาที่นักศึกษาไม่ค่อยเข้าใจในวิธีการทำโครงการให้สอดคล้องกับรายวิชาและการนำปัญหาของชุมชนมาจัดทำเป็นโครงการโดยเฉพาะนักศึกษาเข้าใหม่

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องปัญหาโครงการ พบว่า โครงการที่นักศึกษาทำขึ้นมามีประโยชน์กับชุมชนน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดความร่วมมือกับชุมชนในการทำโครงการ และมีปัญหานักศึกษาไม่ค่อยเข้าใจในวิธีการทำโครงการให้สอดคล้องกับรายวิชาและการนำปัญหาของชุมชนมาจัดทำเป็นโครงการโดยเฉพาะนักศึกษาเข้าใหม่

2.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

2.2.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาของผู้เรียนเองที่บ้านอยู่ไกล ทำให้ไม่สะดวกในการทำและมีปัญหาในเรื่องของงบประมาณและวัสดุบางอย่างในการทำโครงการมีราคาแพงและหายาก (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.2 นักศึกษายังเขียนรูปแบบการทำโครงการไม่ถูกต้อง แม้แต่ตัวครูผู้สอนเองยังไม่ค่อยเข้าใจ บางครั้งสับสนกับระหว่างโครงการกับโครงการ เขียนหลักการและเหตุผลไม่ได้ เมื่อไม่เข้าใจจึงทำให้โครงการที่ทำขึ้นมาไม่ค่อยมีคุณภาพและประโยชน์กับชุมชนท้องถิ่น (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.3 ในการบูรณาการ 2 หมวดวิชา เป็น 1 โครงการ บางหมวดวิชา เช่น คณิตศาสตร์ กับศิลปะ บางครั้งนักศึกษาทำโครงการโดยไม่ปรึกษาครูผู้สอนทำให้โครงการไม่สอดคล้องกับรายวิชา (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.4 นักศึกษาที่ทำการซ่อมเพิ่มอีกวิชาเป็น 3 วิชา จะทำโครงการได้ยากมาก บางครั้งครูผู้สอนเองก็ไม่ค่อยเข้าใจว่าจะให้ทำโครงการอย่างไรดี (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.5 ขาดการประสานงานกันระหว่างคณะกรรมการประเมินโครงการ ครูผู้สอน และนักศึกษาในการจัดทำโครงการทำให้โครงการที่ทำขึ้นมาไม่สอดคล้องในรายวิชาและมีผลในการประเมินโครงการ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.6 ระยะเวลาในการทำโครงการมีน้อย (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.7 โครงการที่นักศึกษาทำตามรายวิชายังให้ความรู้แก่นักศึกษาน้อย (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.8 นักศึกษามีส่วนร่วมกันยังไม่ครบทุกคนในการทำโครงการ คนไหนสนใจก็ได้ความรู้มาก คนไหนไม่สนใจก็ได้รู้น้อย (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.9 การประเมินผลโครงการ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการออกมาประเมินโครงการตามศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต่าง ๆ โดยที่ครูผู้สอนและชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการประเมิน คิดว่าผลการประเมินที่ได้ไม่เป็นความจริงเพราะผู้ประเมินไม่ได้เห็นกระบวนการทำงานเห็นแต่เพียงเอกสารและผลงานเท่านั้น (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

2.2.10 นักศึกษาไม่ชัดเจนในเรื่องเนื้อหาวิชา ทำให้โครงการไม่สอดคล้องกับหมวดวิชาที่เรียน (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

2.2.11 ผู้สอนไม่มีสิทธิในการให้คะแนนโครงการกับนักศึกษา ทำให้การประเมินผลโครงการขาดคุณภาพ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่อง ปัญหาโครงการ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การประเมินผลโครงการมีการแต่งตั้งคณะกรรมการออกมาประเมินโครงการตามศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต่าง ๆ โดยที่ครูผู้สอนและชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการประเมิน คิดว่าผลการประเมินที่ได้ไม่เป็นความจริงเพราะผู้ประเมินไม่ได้เห็นกระบวนการทำงานเห็นแต่เพียงเอกสารและผลงานเท่านั้น และนักศึกษาไม่ชัดเจนในเรื่องเนื้อหาวิชา ทำให้โครงการไม่สอดคล้องกับหมวดวิชาที่เรียน

2.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

2.3.1 ขาดการนำปัญหาในชุมชนท้องถิ่นมากำหนดเป็นหัวข้อโครงการ คิดว่าโครงการที่ทำขึ้นมีประโยชน์กับชุมชนน้อย (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

2.3.2 ในการประเมินผลโครงการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอจะมีคณะกรรมการมาประเมิน คิดว่าไม่น่าจะประเมินโครงการได้เหมาะสม เนื่องจากเหมือนกับประเมินแค่ผลของโครงการเท่านั้น (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

2.3.3 ครูผู้สอนไม่เคยให้คำแนะนำในการทำโครงการ โดยเฉพาะให้นำปัญหาของชุมชนมาจัดทำเป็นโครงการ (จำนวน 21 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 47.73)

2.3.4 ระยะเวลาในการทำโครงการมีน้อย ครูผู้สอนมักเร่งเวลาใกล้จะประเมินโครงการโดยไม่มีการแนะนำให้เริ่มทำตั้งแต่เปิดเทอม (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.09)

2.3.5 เวลาทำโครงการใกล้เสร็จ ครูผู้สอนมักหาคนมาพ่วงจะพูดก็อึดอัด เหมือนกับการเอาเปรียบ (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

2.3.6 ทำโครงการออกมาแล้วไม่สอดคล้องกับรายวิชา เนื่องจากครูผู้สอนไม่ค่อยแนะนำ (ครูผู้สอนเองก็ไม่ค่อยเข้าใจในการทำโครงการเลยไม่ค่อยให้คำแนะนำ) (จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.64)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องปัญหาโครงการ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูผู้สอนไม่เคยให้คำแนะนำในการทำโครงการ โดยเฉพาะให้นำปัญหาของชุมชนมาจัดทำเป็นโครงการ รองลงมาได้แก่ ทำโครงการออกมาแล้วไม่สอดคล้องกับรายวิชา เนื่องจากครูผู้สอนไม่ค่อยแนะนำ

3. แนวทางการพัฒนาโครงการ

3.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

3.1.1 ส่งเสริมให้นักศึกษาศึกษาหรือเข้าร่วมกับชุมชนในการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับชุมชนเพื่อนำมาจัดทำเป็นโครงการต่อไป นอกจากนี้ต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้นในการทำโครงการของนักศึกษาโดยการให้ครูผู้สอน นักศึกษาวางแผนร่วมกันในการทำโครงการโดยเน้นให้ทำโครงการที่เกิดประโยชน์และเป็นที่ต้องการของชุมชนจริง ๆ รวมทั้งต้องสอดคล้องกับรายวิชาที่เรียนด้วย จะให้มีการอบรมหรือให้ความรู้แก่นักศึกษาโดยเฉพาะนักศึกษาที่เข้าใหม่ ให้เข้าใจถึงหลักในการทำโครงการให้ถูกต้อง นอกจากอบรมพัฒนานักศึกษาแล้วยังต้องมีการให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับโครงการมากขึ้นเพื่อครูผู้สอนจะได้มีความรู้ที่ถูกต้องในการทำโครงการแล้วนำไปถ่ายทอดให้กับนักศึกษาได้อย่างถูกต้อง

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องปัญหาโครงการ พบว่า ให้ทำโครงการที่เกิดประโยชน์และเป็นที่ต้องการของชุมชน และสอดคล้องกับรายวิชาที่เรียน มีการอบรมให้ความรู้แก่นักศึกษาโดยเฉพาะนักศึกษาที่เข้าใหม่ และครูผู้สอนให้เข้าใจถึงหลักในการทำโครงการให้ถูกต้อง

3.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

3.2.1 เดิมโครงการ 1 ภาคเรียน เรียน 2 หมวดวิชา ทำ 1 ชิ้นงาน หรือ 1 โครงการ อาจไม่ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 2 หมวดวิชา น่าจะมีการแยกทำงานเป็น 2 ชิ้น หรือ 2 โครงการ เพื่อที่นักศึกษาจะได้เรียนรู้ทั้ง 2 หมวดวิชา โดยการทำเป็นกลุ่ม (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.2 ให้ทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอช่วยจัดอบรมเรื่องการเขียน และจัดทำโครงการให้ถูกต้องให้กับครูผู้สอนและนักศึกษา (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.3 ให้ครูผู้สอนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.4 เริ่มทำโครงการตั้งแต่เริ่มเปิดภาคเรียน เวลาในการทำโครงการจะได้เพียงพอ (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

3.2.5 โครงการที่จะให้นักศึกษาทำต้องไปพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาโดยให้สอดคล้องกับอาชีพหรือความต้องการมากกว่าที่จะสอดคล้องกับรายวิชา (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.6 ให้นักศึกษาดกลงกันเองในกลุ่มว่าตนเองมีหน้าที่และจะช่วยในเรื่องใดบ้าง ในการทำโครงการให้ชัดเจน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.7 ต้องมีการสำรวจว่ามีปัญหาอะไรในชุมชนบ้างแล้วนำมาจัดทำเป็นโครงการ (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

3.2.8 ให้ครูผู้สอนมีสิทธิในการให้คะแนนโครงการเพราะผู้สอนจะเห็นกระบวนการทำงานของนักศึกษาทุกขั้นตอน (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องแนวทางการพัฒนาโครงการ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ให้ครูผู้สอนมีสิทธิในการให้คะแนนโครงการเพราะผู้สอนเห็นกระบวนการทำงานของผู้เรียนทุกขั้นตอน รองลงมาได้แก่ มีการสำรวจว่ามีปัญหาอะไรในชุมชนแล้วนำมาจัดทำเป็นโครงการ

3.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

3.3.1 ให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการทำโครงการของนักศึกษา เพื่อโครงการที่ทำจะได้มีประโยชน์กับชุมชน (จำนวน 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 27.27)

3.3.2 เพิ่มความหลากหลายในการทำโครงการเป็นประเภททดลองหรือสำรวจ ไม่ใช่ทำแต่โครงการประดิษฐ์เพียงอย่างเดียว (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.09)

3.3.3 ให้ครูผู้สอนแนะนำการทำโครงการมากกว่าที่เป็นอยู่ (จำนวน 17 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 38.64)

3.3.4 ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการ เพื่อที่จะได้ประเมินว่าโครงการที่สร้างขึ้นมีประโยชน์ต่อชุมชนมากน้อยเพียงใด หรืออาจร่วมกันระหว่างครู นักศึกษาและชุมชน (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.09)

3.3.5 ให้ทำโครงการเดียวของใครของมันจะได้ไม่มีการพ่วงกัน (จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.64)

3.3.6 ให้ครูผู้สอนกำหนดมาให้เลือกว่าจะให้ทำโครงการอะไร ก็จะเรียนจบและผ่านแน่นอน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.27)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาโครงการ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูผู้สอนแนะนำการทำโครงการมากกว่าที่เป็นอยู่ รองลงมาได้แก่ให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการทำโครงการของนักศึกษา เพื่อโครงการที่ทำจะได้อะไรประโยชน์กับชุมชน

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษามีความคิดเห็นในเรื่องของ สภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาในเรื่องของกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)

1.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

1.1.1 นักศึกษาทุกคนที่จะจบการศึกษาต้องทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนละ 100 ชั่วโมง กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่นักศึกษาทำ จะต้องเป็นการพัฒนาสังคม ชุมชน และตนเองก็ได้ เช่น การทำความสะอาดวัด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ถนนหนทาง การทำบุญ әнеเทียนเข้าพรรษา เป็นต้น ปัจจุบันหัวข้อหรือโครงการในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ครูผู้สอนร่วมกับนักศึกษาในการจัดทำโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต มีบางศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเท่านั้นที่มีส่วนร่วมกับทางเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น กิจกรรมปลูกต้นไม้วันพ่อเดินเทิดพระเกียรติ การทำความสะอาดถนนในชุมชน ซึ่งจะต้องมีการร่วมมือจากหลายฝ่าย

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องสภาพกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ครูผู้สอนร่วมกับนักศึกษาในการจัดทำโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต มีบางศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเท่านั้นที่มีส่วนร่วมกับทางเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น กิจกรรมปลูกต้นไม้วันพ่อเดินเทิดพระเกียรติ การทำความสะอาดถนนในชุมชน ซึ่งจะต้องมีการร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย

1.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

1.2.1 โครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่นักศึกษาทำติดอยู่แล้ว นักศึกษาได้ฝึกคิดฝึกทำรายงาน รู้จักการเขียนโครงการ รู้จักการแก้ปัญหา และมีความสามัคคี (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

1.2.2 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่นักศึกษาทำมีแต่โครงการเดิม ๆ ที่เคยทำมาในภาคเรียนก่อน คิดแต่จะทำให้ครบ 100 ชั่วโมง (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

1.2.3 ในปัจจุบันการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง เช่น ในการขอขมาจัดกีฬา (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

1.2.4 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ครูผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดให้นักศึกษาทำ บางครั้งก็ไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

1.2.5 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ทำไม่มีปัญหาเพราะมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และเป็นไปตามความต้องการของนักศึกษา (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

1.2.6 การทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่วนใหญ่ของนักศึกษาที่ผ่านมามาก เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหาร (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33)

1.2.7 มีการกำหนดช่วงเวลาในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ว่าจะต้องอยู่ในวันที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอกำหนด (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องสภาพกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนใหญ่ของนักศึกษาที่ผ่านมามากเป็นไปตามความต้องการของผู้บริหาร รองลงมาได้แก่ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่นักศึกษาทำมีแต่โครงการเดิม ๆ ที่เคยทำมาในภาคเรียนก่อน

1.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

1.3.1 การทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ปัจจุบันส่วนใหญ่จะทำในชุมชนและนอกชุมชนด้วย แต่ภาคเรียนที่ผ่านมาทำนอกชุมชนมากกว่า (จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.73)

1.3.2 หัวข้อหรือโครงการในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดให้นักศึกษาทำ (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

1.3.3 ภาคเรียนปัจจุบันยังไม่มีการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (จำนวน 11 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 25.00)

1.3.4 ครูผู้สอนไม่เคยบอกจำหน่วยชั่วโมงกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ได้ และ ทำแต่กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ซ้ำ ๆ เช่น ถางหญ้ารอบสระก็ถางทุกภาคเรียน (จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.64)

1.3.5 ครูผู้สอนร่วมกับนักศึกษาคิดหัวข้อโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

1.3.6 ครูผู้สอนมักพาไปทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตนอกชุมชน ไม่ค่อยได้ทำ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชน (จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.91)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องสภาพกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ภาคเรียนปัจจุบันยังไม่มีการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต รองลงมาได้แก่ การทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ปัจจุบันส่วนใหญ่จะทำในชุมชนและนอกชุมชนด้วย แต่ภาคเรียนที่ผ่านมาทำนอกชุมชนมากกว่า

2. ปัญหากิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)

2.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

2.1.1 ในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่ค่อยมีปัญหา เพราะทางศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีการจัดให้นักศึกษาเข้าค่าย และดูงาน โดยให้ชั่วโมง กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต กับนักศึกษา ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มักจะเกิดจากตัวนักศึกษาเองที่ไม่ค่อยมีเวลาหรือว่างตรงกับวันที่ทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งมักจะแก้ไขโดยการให้นักศึกษาทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตเฉพาะบุคคล เช่น ทำความสะอาดศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ช่วยงานห้องสมุด เป็นต้น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องสภาพกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ปัญหาเกิดจากตัวนักศึกษาเองที่ไม่ค่อยมีเวลาหรือว่างตรงกับวันที่ทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

2.2.1 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ทำยังไม่สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ โดย กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ทำมักมีประโยชน์น้อยหรือเป็นประโยชน์ชั่วคราวกับท้องถิ่น เช่น การทำความสะอาดศูนย์การเรียนรู้ชุมชน การเก็บขยะ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.2 การทำกิจกรรมกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต มักจะทำแต่ในเรื่องเดิม ๆ ทำให้ขาดความหลากหลายในการพัฒนาผู้เรียน (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

2.2.3 มักจะมีการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา (มีการบังคับให้ทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามที่จัดให้ หากใครไม่ทำก็จะไม่จบ) (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.66)

2.2.4 มีการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เข้าค่าย 1 ครั้ง นักศึกษาถึงจะจบได้ ซึ่งปัญหานี้จะเป็นปัญหากับนักศึกษาที่มีภาระทางครอบครัวมากเพราะบางคนไม่ว่างไปจริง ๆ ต้องไปค้างทีละ 1-2 คืน ไม่ไปก็กลัวไม่จบ ไปก็มีปัญหากับทางบ้าน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.5 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต มักไม่ได้ทำวันอาทิตย์ ทำให้นักศึกษามาน้อยและไม่ตั้งใจทำ ทำให้ได้ประโยชน์ไม่เต็มที่ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.6 มีช่วงระยะเวลาในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต อย่างจำกัด ต้องทำให้ทันตามที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอกำหนด จึงทำให้นักศึกษาได้จำนวนชั่วโมงกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตน้อย (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.7 มีการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต นอกสถานที่ เช่น การไปศึกษาดูงาน การเข้าค่ายนอกพื้นที่ แล้วนักศึกษาไม่ได้ชั่วโมงกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เนื่องจากขาดการตรวจสอบที่ถูกต้องจากทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ทำให้นักศึกษาเสียเงิน เสียความรู้สึก และเสียเวลาโดยใช่เหตุ (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

2.2.8 บางครั้งเมื่อทางศูนย์การเรียนชุมชนจัดทำโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ขึ้นมาเอง ไม่ค่อยได้รับการอนุมัติให้ทำกิจกรรมนั้น ๆ ทั้งที่เป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์กับชุมชนจริง ๆ แต่ให้ทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต อื่นแทน บางครั้งนักศึกษาต้องเสียเงินจำนวนมาก เสียเวลาและก็ไม่ได้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนของนักศึกษา (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องปัญหากิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มักจะมีการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา รองลงมาได้แก่ การทำกิจกรรมกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต มักจะทำแต่ในเรื่องเดิม ๆ ทำให้ขาดความหลากหลายในการพัฒนานักศึกษา

2.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

2.3.1 มักทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตนอกชุมชนที่อาศัยอยู่ทำให้ต้องเสียเงินและเสียเวลา (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

2.3.2 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ทำส่วนใหญ่เหมือนไปเที่ยวไม่เหมือนกับการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.54)

2.3.3 มีปัญหาในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ในเรื่องของการเก็บเงินที่ยังขาดการชี้แจงที่ชัดเจนว่าเก็บเงินไปใช้อะไรบ้าง (จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.91)

2.3.4 ครูผู้สอนกับนักศึกษาทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามความคิดของตนเองไม่ได้ประสานงานกับหน่วยงานของชุมชนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต. ที่ทำให้เกิดประโยชน์ไม่เต็มที่ในชุมชน (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

2.3.5 ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ทำบางครั้งก็ไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษาแต่ก็ต้องทำเพราะกลัวไม่จบ (จำนวน 15 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 34.09)

2.3.6 ทำแต่กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เดิม ๆ เหมือนกันทุก ๆ ปี ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย (จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.18)

2.3.7 ทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เข้าค่ายมักจะเข้าค่ายค้างคืน เสียเงินและเสียเวลา (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

2.3.8 ทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตนอกสถานที่ที่มีการไปค้างทำให้เกิดปัญหาสุขภาพ การเสียคนเกิดขึ้นไปเสียมากกว่าได้ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.72)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องปัญหากิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ทำบางครั้งก็ไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษาแต่ก็ต้องทำเพราะกลัวไม่จบ รองลงมาได้แก่ ทำแต่กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตเดิม ๆ เหมือนกันทุก ๆ ปี ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย

3. แนวทางการพัฒนากิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)

3.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

3.1.1 การทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต จะให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลเข้ามามีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต และการประเมินผลกิจกรรม และอาจจะมีการนำโครงการในการพัฒนาต่าง ๆ ของทาง องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลมาจัดทำเป็นโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อที่ทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอครูผู้สอนและนักศึกษาจะได้มีส่วนร่วมกับชุมชนมากขึ้น ซึ่งมีประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์การศึกษานอกโรงเรียน ประหยัดงบประมาณค่าใช้จ่ายของนักศึกษา นอกจากนี้ยังทำให้นักศึกษาและประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองมากขึ้น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องแนวทางการพัฒนากิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลเข้ามามีส่วนร่วมในการทำ

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต การประเมินผลกิจกรรม และมีการนำโครงการในการพัฒนาต่าง ๆ ของทาง องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลมาจัดทำเป็นโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพ

3.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

3.2.1 ให้นักศึกษาทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ในพื้นที่ซึ่งจะเสียเงินน้อยที่สุด และเกิดประโยชน์กับชุมชนมากที่สุด (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

3.2.2 ในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรทำประเภทจัดหา ผลิตภัณฑ์หรือสร้างสื่อการเรียนการสอนก็จะใช้ประโยชน์ได้นานและเกิดประโยชน์โดยตรงกับผู้เรียนด้วย (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.3 ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งในเรื่องการทำโครงการ การลงมือทำกิจกรรม การประเมินผล การให้ชั่วโมง รวมทั้งการสนับสนุนงบประมาณ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.4 ส่งเสริมการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ในชุมชน เช่น การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมช่วยในการส่งเสริมสุขภาพประชาชนให้ดีขึ้น ส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้เศรษฐกิจดี (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.5 ควรทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้มีความหลากหลายและเกิดประโยชน์ต่อชุมชนจริง ๆ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.6 กำหนดโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต มาให้แต่ละศูนย์การเรียนรู้ชุมชนว่าใน 1 ภาคเรียนจะทำอะไรบ้าง และส่วนที่เหลือให้ทางศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นผู้จัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เพิ่มเติมจนครบชั่วโมงโดยให้ภาคเรียนละประมาณ 25 ชั่วโมง (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.7 ในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่พัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งเต็มที่เสียก่อน การเข้าค่ายก็ควรเข้าค่ายในพื้นที่ไม่ต้องพาไปนอกพื้นที่ (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

3.2.8 ควรทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ไม่เสียเงินและตรงกับความต้องการของนักศึกษามากที่สุด (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.9 ให้นักศึกษาคิดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตเองโดยให้องค์กรนักศึกษาครูผู้สอน และองค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมประเมินผล (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.10 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรพัฒนาชุมชนตนเองก่อนเป็นอันดับแรก แล้วค่อยพาไปนอกพื้นที่ และให้นักศึกษาหาทุนเวียนกันทำและแบ่งหน้าที่ให้ชัดเจนในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (จำนวน 1 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.11 มีการทำโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้ตลอดเวลาทั้งระหว่างเปิดและปิดภาคเรียน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.12 ในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เข้าค่ายหรือดูงาน ควรสำรวจความต้องการของผู้เรียนก่อนตั้งแต่เริ่มลงทะเบียนว่าต้องการเข้าค่ายหรือไปดูงานที่ใด (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องแนวทางการพัฒนากิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ให้นักศึกษาทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่ซึ่งเสียเงินน้อยที่สุดและเกิดประโยชน์กับชุมชนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่พัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งเต็มที่เสียก่อน การเข้าค่ายก็ควรเข้าค่ายในพื้นที่ที่ไม่ต้องพาไปนอกพื้นที่

3.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

3.3.1 ทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ในพื้นที่มากกว่าที่จะไปนอกพื้นที่ เพราะไปนอกพื้นที่ต้องเสียเงินมาก (จำนวน 13 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 29.55)

3.3.2 ทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ในชุมชนท้องถิ่นโดยคูโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล แล้วนำมาจัดทำเป็นกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต จะได้ประหยัดเงินและพัฒนาชุมชนของตนเอง (จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.18)

3.3.3 ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุน โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณ (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.54)

3.3.4 การทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรให้ทำได้ทุกเวลา ใครง่วงตอนไหนก็ให้ทำตอนนั้น (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

3.3.5 ทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ในวันที่เรียน โดยสลับกัน เช่น ตอนเช้า ม.ต้น เรียน ม.ปลาย ก็ทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ตอนบ่าย ม.ปลายเรียน ม.ต้นก็ทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ช่วยประหยัดเวลาได้เป็นอย่างดี (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.09)

3.3.6 ให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการทำโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต และเลือกโครงการตามที่นักศึกษาถนัด (จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.73)

3.3.7 ทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น การที่คณะขององค์การบริหารส่วนตำบล ออกพื้นที่ก็ให้นักศึกษาออกไปด้วยก็จะได้รับความรู้ และไม่ต้องเสียเงิน เพราะ องค์การบริหารส่วนตำบล มีงบให้ องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ประเมิน หรือ องค์การบริหารส่วนตำบล มีการประชามหมู่บ้านก็ให้นักศึกษาเข้าร่วมก็จะได้รับความรู้เกี่ยวกับชุมชนด้วย บางครั้งอาจมีการทำประชามพิจารณาให้นักศึกษามีส่วนร่วมด้วยในการเก็บข้อมูล

นักศึกษาก็ได้รับความรู้และรู้จักชุมชนตัวเองมากขึ้น และยังได้รับความรู้จากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เข้าร่วมด้วย เช่น จากเกษตรอำเภอ จากพัฒนากร (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.54)

3.3.8 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ครูผู้สอนคิดให้จะได้ไม่ต้องคิดจะได้เรียนจบ (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.54)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนากิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ในพื้นที่มากกว่าที่จะไปนอกพื้นที่ เพราะไปนอกพื้นที่ต้องเสียเงินมาก รองลงมาได้แก่ ให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการทำโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต และเลือกโครงการตามที่นักศึกษานัด

การสอนเสริม

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษามีความคิดเห็นในเรื่องของ สภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาในเรื่องของการสอนเสริมดังนี้

1. สภาพการสอนเสริม

1.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

1.1.1 ปัจจุบันไม่มีการจัดสอนเสริมให้กับนักศึกษาส่วนใหญ่จะพาไปศึกษาดูงานมากกว่า ส่วนเนื้อหาที่ขาดที่นักศึกษาต้องการจะเรียนรู้เพิ่มเติมครูผู้สอนจะเป็นผู้แนะนำให้ว่าจะต้องศึกษาอย่างไร

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องสภาพการสอนเสริม พบว่า ปัจจุบันไม่มีการจัดสอนเสริมให้กับนักศึกษา

1.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

1.2.1 ไม่มีการจัดสอนเสริมให้กับนักศึกษาในปัจจุบันเนื่องจากขาดงบประมาณและวิทยากร (จำนวน 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 80.00)

1.2.2 เนื้อหาขาดนักศึกษาไม่เคยได้เรียน เมื่อก่อนเคยจัดให้แต่ต้องเก็บเงินจากนักศึกษา นักศึกษาก็ไม่ค่อยให้ความสนใจ (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

1.2.3 ไม่มีปัญหาในการสอนเสริมเพราะครูสอนได้ทุกวิชา (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องสภาพการสอนเสริม พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่มีการจัดสอนเสริมให้กับนักศึกษารองลงมาได้แก่ เนื้อหาขาดนักศึกษาไม่เคยได้เรียน เคยจัดสอนเสริมให้แต่เก็บเงินจากนักศึกษา นักศึกษาไม่ค่อยให้ความสนใจ

1.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

1.3.1 ไม่เคยได้เรียนสอนเสริม เนื้อหายากส่วนใหญ่ ครูผู้สอนจะให้ศึกษาด้วยตนเอง (จำนวน 41 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 93.18)

1.3.2 นักศึกษาอยากเรียนต่อ แต่ไม่เคยได้เรียนเนื้อหาวิชาที่ยาก เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ทำให้คิดว่าเมื่อไปเรียนต่อมีปัญหาแน่นอน (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องสภาพการสอนเสริม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่เคยได้เรียนสอนเสริม เนื้อหายากส่วนใหญ่ ครูผู้สอนจะให้ศึกษาด้วยตนเอง รองลงมาได้แก่ นักศึกษาอยากเรียนต่อ แต่ไม่เคยได้เรียนเนื้อหาวิชาที่ยาก เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ อาจทำให้มีปัญหาในการเรียนต่อ

2. ปัญหาการสอนเสริม

2.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

2.1.1 เกิดจากการขาดงบประมาณในการจัดจ้างครูมาสอนเสริมในรายวิชาที่ยาก เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ จึงทำให้นักศึกษามีความรู้ในรายวิชาเหล่านี้เท่าครูผู้สอน หรือเท่าที่ตนเองเคยเรียนมาเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องของเวลาของผู้เรียนที่ว่างไม่ตรงกันทำให้การจัดสอนเสริมเป็นไปด้วยความยากลำบาก

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องปัญหาการสอนเสริม พบว่า เกิดจากการขาดงบประมาณในการจัดจ้างครูมาสอนเสริมในรายวิชาที่ยาก และเวลาว่างของนักศึกษาไม่ตรงกัน ทำให้การจัดสอนเสริมเป็นไปด้วยความยากลำบาก

2.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

2.2.1 ขาดงบประมาณในการจ้างวิทยากรมาสอนเสริม (จำนวน 9 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 60.00)

2.2.2 มีปัญหาในการจัดจ้างวิทยากร บางครั้งสอนไปแล้วยังเบิกเงินไม่ได้ (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

2.2.3 เคยจัดสอนเสริมแต่นักศึกษาไม่มีเวลามาเรียน การเดินทางไม่สะดวก บางครั้งระยะทางไกลทำให้เกิดความท้อแท้ บางครั้งนักศึกษามาเรียนแล้วไม่รู้เรื่องเพราะขาดพื้นฐานในการเรียน (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

2.2.4 ขาดบุคลากรในการสอน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องปัญหาการสอนเสริม พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ขาดงบประมาณในการจ้างวิทยากรมาสอนเสริม รองลงมาได้แก่ เคยจัดสอนเสริม แต่นักศึกษาไม่มีเวลาเรียน การเดินทางไม่สะดวกบางครั้งระยะทางไกลทำให้เกิดความท้อแท้ บางครั้งนักศึกษามาเรียนแล้วไม่รู้เรื่องเพราะขาดพื้นฐานในการเรียน

2.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

2.3.1 ไม่เคยเรียนสอนเสริม ทำให้ไม่มีปัญหา (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

2.3.2 ครูผู้สอนเคยจัดให้แต่ไม่มีเวลาเรียนและ ไม่มีเงินจ่ายค่าเรียนสอนเสริม (จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.64)

2.3.3 ไม่เคยได้เรียนเนื้อหาหายาก คิดว่าตัวเองเรียนไม่ครบหลักสูตร (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

2.3.4 ขาดงบประมาณ ความสามัคคีของหมู่คณะ ขาดวิทยากร ความพร้อมของนักศึกษาในการเรียนสอนเสริม (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.09)

2.3.5 ไม่เคยได้เรียนสอนเสริมและไม่ได้รับคำแนะนำจากครูผู้สอน (จำนวน 26 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 59.09)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องปัญหาการสอนเสริม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่เคยได้เรียนสอนเสริมและไม่ได้รับคำแนะนำจากครูผู้สอน รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนเคยจัดให้แต่ไม่มีเวลาเรียนและ ไม่มีเงินจ่ายค่าเรียนสอนเสริม

3. แนวทางการพัฒนาการสอนเสริม

3.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

3.1.1 ขอบประมาณจากทางองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาล หรือเก็บเงินจากผู้เรียนที่ต้องการจะเรียนสอนเสริมในรายวิชาที่ตนเองต้องการ และในการสอนเสริมต้องให้นักศึกษาทำข้อตกลงกันเองในกลุ่มให้แน่ชัดเสียก่อน เพื่อหาเวลาที่จะมีการเรียนสอนเสริมและจะต้องมีการวางแผนการจัดการสอนเสริมให้กับนักศึกษา

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องแนวทางการพัฒนาการสอนเสริม พบว่า ขอบประมาณจากทางองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาล หรือเก็บเงินจากนักศึกษาที่ต้องการจะเรียนสอนเสริมในรายวิชาที่ตนเองต้องการ และมีการวางแผนการเรียนสอนเสริมให้กับนักศึกษา

3.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

3.2.1 ประสานงานของงบประมาณจาก องค์การบริหารส่วนตำบล หรือหน่วยงานอื่น เพื่อนำมาจัดจ้างหาวิทยากรสอนเสริม (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.66)

3.2.2 ให้มีครูสอนเสริมในรายวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เนื่องจากครูผู้สอนบางคนไม่ถนัดในเรื่องดังกล่าว (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.3 แต่ละศูนย์การเรียนรู้ชุมชนดำเนินการเอง โดยหาครูผู้สอนที่อยู่ในชุมชนและพร้อมเสียสละตนเองในการให้ความรู้กับผู้อื่น (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.4 จัดชั้นเรียนในการสอนเสริมเป็นรายวิชาแล้วแต่ความสะดวกของนักศึกษา โดยมีห้องเรียนและมีตารางเรียนที่แน่นอนให้กับนักศึกษา (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.5 ให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเองจากผู้รู้ในวันว่าง (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

3.2.6 จัดให้มีการสอนเสริมเป็นกลุ่มใหญ่ โดยจัดเป็นจุดประสงค์ เป็นมาตรฐานเดียวกัน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.7 เนื้อหายาก ๆ ก็ให้ปรึกษากันในกลุ่มถ้าไม่รู้ค่อยถามจากผู้รู้แล้วนำมาอธิบายให้เพื่อน ๆ ในห้องฟัง (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.8 เนื้อหาสอนเสริมบางครั้งไม่เหมาะกับผู้เรียน เปลี่ยนจากเรียนเพื่อรู้มาเป็นเรียนเพื่อนำไปใช้ (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

3.2.9 จัดการสอนเสริมให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่เรียนเก่ง เรียนไม่ทัน โดยสอนให้คนเก่งให้เก่งขึ้น สอนคนเรียนไม่ทันให้เรียนทัน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.10 มีการสำรวจสืบค้นผู้รู้หรือวิทยากรในท้องถิ่นที่มีความพร้อมจะสอนเสริมให้กับนักศึกษาที่ต้องการ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องแนวทางการพัฒนาการสอนเสริม พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ประสานงานของงบประมาณจาก องค์การบริหารส่วนตำบล หรือหน่วยงานอื่น เพื่อนำมาจัดจ้างหาวิทยากรสอนเสริม รองลงมาได้แก่ ให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเองจากผู้รู้ในวันว่าง และเนื้อหาสอนเสริมบางครั้งไม่เหมาะกับนักศึกษา เปลี่ยนจากเรียนเพื่อรู้มาเป็นเรียนเพื่อนำไปใช้

3.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

3.3.1 ให้มีการสอนเสริมโดยให้วิทยากรมาให้ความรู้ (จำนวน 29 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 65.91)

3.3.2 มีการประสานงานระหว่างครูผู้สอนกับชุมชนเพื่อของบประมาณในการสอนเสริม (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

3.3.3 ควรมีครูผู้สอนหรือวิทยากรประจำในการสอนเสริมในเนื้อหาที่ยาก (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.09)

3.3.4 เนื้อหาที่ยากก็จะรวมกลุ่มกับเพื่อนที่มีความรู้ เช่น พวกที่เรียน ม.ปลาย ในระบบแต่ไม่จบมาช่วยกันสอนในเนื้อหาที่ยาก (จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.64)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาการสอนเสริมพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ให้มีการสอนเสริมโดยให้วิทยากรมาให้ความรู้ รองลงมาได้แก่ เนื้อหาที่ยากรวมกลุ่มกับเพื่อนที่มีความรู้ เช่น พวกที่เรียน ม.ปลาย ในระบบแต่ไม่จบมาช่วยกันสอนในเนื้อหาที่ยาก

จากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จากครูผู้สอนและนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ครูผู้สอนพบกลุ่มนักศึกษารวมกันทุกระดับทำให้มีนักศึกษาจำนวนมาก ประมาณ 70 คน เกิดความสับสนวุ่นวายในการพบกลุ่ม โดยนักศึกษาพูดคุยกันเสียงดัง ครูผู้สอนพูดแข่งกับนักศึกษา พอผู้เรียนมาถึงจะเป็นการลงชื่อ และพูดคุยถึงกิจกรรมที่จะต้องทำ ไม่มีการเรียนการสอน แต่จะมีการมอบหมายงานให้กับนักศึกษาทำในระหว่างพบกลุ่ม และที่บ้าน และครูผู้สอนไม่มีการใช้จิตวิทยาผู้ใหญ่อในการสอนนักศึกษา แต่จะแสดงบทบาทของความเป็นครูพูดอยู่คนเดียวโดยใช้น้ำเสียงที่ดุเพื่อให้นักศึกษาเชื่อฟัง นักศึกษาไม่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น และจากการสังเกตที่ศูนย์การเรียนชุมชนหนึ่งเป็นที่น่าสนใจว่ามีนักศึกษาประมาณ 20 คนรอพบครูผู้สอนตั้งแต่เวลา 11.30 น. จนถึงเวลา 13.30 น. นักศึกษาติดต่อกับครูผู้สอนไม่ได้ทั้งที่เวลาในการนัดพบกลุ่มนักศึกษา คือเวลา 12.00 น. แสดงว่าครูผู้สอนไม่มาพบกลุ่ม ทำให้นักศึกษากลับไปในที่สุด ในเรื่องของสถานที่พบกลุ่มจะเป็นห้องที่คับแคบ นักศึกษาจะนั่งเบียดกันเรียน อากาศถ่ายเทไม่สะดวก และมีเสียงดังรบกวนอยู่ตลอดเวลา

ส่วนที่ 4 สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากร

การนำเสนอในส่วนที่ 4 นี้เป็นการแสดงให้เห็นถึง สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากร โดยผู้วิจัยได้แบ่ง เป็น 2 ด้าน คือ

- 1) ด้านการนิเทศ 2) ด้านการพัฒนาบุคลากร มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านการนิเทศ

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความคิดเห็นในเรื่องของ สภาพ ปัญหา และ แนวทางการพัฒนาในด้านการนิเทศดังนี้

1. สภาพการนิเทศ

1.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

1.1.2 การนิเทศบุคลากร ไม่มีการนิเทศครูผู้สอนทั้งภายในและภายนอกโดยเฉพาะ ภายในไม่มีบุคลากรที่จะออกนิเทศผู้สอน จึงทำให้เกิดปัญหาในการเรียนการสอนหลายปัญหาโดย ครูผู้สอนเข้าใจอย่างไรก็สอนไปตามนั้น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องสภาพการนิเทศ พบว่า ไม่มีการนิเทศ ผู้สอนทั้งภายในและภายนอก จึงทำให้เกิดปัญหาในการเรียนการสอนหลายปัญหา

1.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

1.2.1 ยังขาดการนิเทศที่เป็นรูปธรรม มีเอกสารตรวจสอบได้ มีเครื่องมือ ได้แก่ ชุด เอกสาร แบบสอบถามว่าผู้นิเทศกับผู้ที่ได้รับการนิเทศเข้าใจตรงกันหรือไม่ (จำนวน 1 คน หรือ คิดเป็นร้อยละ 6.67)

1.2.2 ไม่เคยมีการนิเทศแนะนำครูผู้สอน แต่เคยมาเยี่ยมในภาคเรียนที่ผ่านมาและ เรียกไปตักเตือน ไม่มีการแนะนำว่าจะต้องทำอะไรบ้าง (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

1.2.3 ไม่ได้มีการนิเทศโดยตรงแต่จะดูจากบันทึกการปฏิบัติงาน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

1.2.4 ไม่เคยได้รับการนิเทศ (จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.00)

1.2.5 มักจะเป็นการจับผิดในการทำงานมากกว่าจะเป็นการแนะนำในการสอน (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

1.2.6 ปัจจุบันมีพนักงานราชการเป็นผู้คอยนิเทศ แต่ไม่เคยไปทำการนิเทศ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องสภาพการนิเทศ พบว่า ครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่เคยมีการนิเทศแนะนำผู้สอน แต่เคยมาเยี่ยมในภาคเรียนที่ผ่านมาและ เรียกไปตักเตือน ไม่มีการแนะนำว่าจะต้องทำอะไรบ้าง รองลงมาได้แก่ ไม่เคยได้รับการนิเทศ

2. ปัญหาการนิเทศ

2.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

2.1.1 ขาดบุคลากรในการนิเทศติดตามการเรียนการสอนของครูผู้สอน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องปัญหาการนิเทศ พบว่า ขาดบุคลากรในการนิเทศติดตามการเรียนการสอนของครูผู้สอน

2.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

2.2.1 ขาดบุคลากรในการนิเทศและให้ความรู้ในเรื่องการเรียนการสอน (จำนวน 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 80.00)

2.2.2 ขาดการนิเทศทำให้ขาดประสิทธิภาพในการสอนและมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรบ่อย (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องปัญหาการนิเทศ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ขาดบุคลากรในการนิเทศและให้ความรู้ในเรื่องการเรียนการสอน รองลงมาได้แก่ ขาดการนิเทศทำให้ขาดประสิทธิภาพในการสอนและมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรบ่อย

3. แนวทางการพัฒนาการนิเทศ

3.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

3.1.1 การนิเทศต่อไปจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการนิเทศและออกนิเทศติดตามผล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องแนวทางการพัฒนาการนิเทศ พบว่า มีการจัดตั้งคณะกรรมการนิเทศและออกนิเทศติดตามผล

3.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

3.2.1 ควรมีการจัดตั้งทีมงานนิเทศโดยมีตัวแทนผู้บริหาร 1 คน เพราะผู้บริหารมีงานมากจึงต้องมีตัวแทนออกมานิเทศครูผู้สอน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.2 ให้ทางศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอร่วมกับองค์กรชุมชน เช่น ผู้นำองค์กรชุมชนหรือนายกองคการบริหารส่วนตำบล หรือผู้บริหารในชุมชนเข้ามานิเทศ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.3 ให้มีการนิเทศ บางครั้งการสอนครูผู้สอนคิดไปคนเดียว อาจมองเห็นปัญหาของตนเองไม่ถึงถ้วนจะได้พัฒนาตนเองมากขึ้น (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.4 เป็นการนิเทศในลักษณะเพื่อนนิเทศเพื่อน หรือมีการนิเทศเดือนละ 2 ครั้ง (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.5 ร่วมกับชุมชนจัดตั้งคณะกรรมการนิเทศเข้านิเทศครู โดยให้คำแนะนำแก่ครู เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

3.2.6 ให้มีการนิเทศ การเรียนการสอนจะได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 53.33)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องแนวทางพัฒนาการนิเทศ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ให้มีการนิเทศ การเรียนการสอนจะได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รองลงมาได้แก่ ร่วมกับชุมชนจัดตั้งคณะกรรมการนิเทศเข้านิเทศครู โดยให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้านการพัฒนาบุคลากร

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความคิดเห็นในเรื่องของ สภาพ ปัญหา และ แนวทางการพัฒนาในเรื่องของการพัฒนาบุคลากรดังนี้

1. สภาพการพัฒนาบุคลากร

1.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

1.1.1 มีการอบรมให้ความรู้ในเรื่องของหลักสูตรในตอนเช้าทำงานให้กับ ครูผู้สอน แต่ยังไม่มีการอบรมให้ความรู้อย่างต่อเนื่องให้กับครูผู้สอน ในเรื่องการอบรมบุคลากร ทางศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดระยองเป็นผู้จัดให้กับบุคลากรว่าจะต้องมีการอบรมพัฒนา เรื่องใดบ้าง

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องสภาพการพัฒนาบุคลากร พบว่า มีการ อบรมให้ความรู้ในเรื่องของหลักสูตรในตอนเช้าทำงานให้กับครูผู้สอน แต่ยังไม่มีการอบรมให้ ความรู้อย่างต่อเนื่องให้กับครูผู้สอน

1.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

1.2.1 ไม่ค่อยมีการอบรมพัฒนา เคยมีการอบรมการวัดผลประเมินผลหลักสูตร ใหม่โดยเรียกประชุมแล้วแต่เดือนไม่มีการแนะนำหรือพัฒนาในเรื่องที่อยากรู้ (จำนวน 9 คน หรือ คิดเป็นร้อยละ 60.00)

1.2.2 ไม่ค่อยมีการอบรม เคยพาบุคลากรไปอบรมการทำแผนการเรียนการสอนก็ เลือกเฉพาะบุคคลไม่ได้พาบุคลากรไปทุกคน (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.66)

1.2.3 มักจะเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ไม่ได้ประโยชน์เต็มที่ โดยมาการพัฒนาของบุคลากรจะเกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเองของครูผู้สอนจากประสบการณ์ทำงานลองผิด ลองถูก (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องสภาพการพัฒนาบุคลากร พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่ค่อยมีการอบรมพัฒนา เคยมีการอบรมการวัดผลประเมินผล หลักสูตรใหม่โดยเรียกประชุมแล้วแต่เดือนไม่มีการแนะนำหรือพัฒนาในเรื่องที่อยากรู้ รองลงมา ได้แก่ ไม่ค่อยมีการอบรม เคยพาบุคลากรไปอบรมการทำแผนการเรียนการสอนก็เลือกเฉพาะบุคคล ไม่ได้พาบุคลากรไปทุกคน

2. ปัญหาการพัฒนาบุคลากร

2.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

2.1.1 ขาดงบประมาณในการอบรมพัฒนาบุคลากร จึงทำให้การพัฒนาบุคลากรเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องปัญหาการพัฒนาบุคลากร พบว่า ขาดงบประมาณในการอบรมพัฒนาบุคลากร จึงทำให้การพัฒนาบุคลากรเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง

2.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

2.2.1 เคยอบรมวิชาวิทยาศาสตร์ พอมาใช้จริงไม่มีเครื่องมือทำให้เสียเวลาไปอบรมโดยใช่เหตุ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.2 ขาดการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง (จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.00)

2.2.3 เคยพาไปดูงานก็เหมือนกับการไปเที่ยวหรือการพักผ่อนมากกว่า (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.4 เคยพาไปดูงานประเทศลาวแต่ไม่ตรงกับความต้องการ และไม่เห็นว่าจะมีการพัฒนาแต่อย่างใด (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.5 ในการพัฒนาบุคลากรมักขึ้นอยู่กับความตัดสินใจของผู้บริหาร โดยมักจะเลือกคนสนิทแล้วให้ไป บางครั้งอยากไปก็ไม่ได้ไป (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

2.2.6 มักจะเป็นการอบรมในเรื่องเดิม ๆ มากกว่าไม่มีการสำรวจความต้องการก่อนแล้วจัด โดยมักจะจัดให้เลยและมักมีผลประโยชน์ทับซ้อนมาเกี่ยวข้อง (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องปัญหาการพัฒนาบุคลากร พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ขาดการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง รองลงมาได้แก่ มักจะเป็นการอบรมในเรื่องเดิม ๆ ไม่มีการสำรวจความต้องการ และมักมีผลประโยชน์ทับซ้อนมาเกี่ยวข้อง

3. แนวทางการพัฒนาการพัฒนาบุคลากร

3.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

3.1.1 มีการของบประมาณจากทางชุมชนเพื่อพัฒนาบุคลากร และจะมีการประเมินผลที่ได้จากการอบรม เพื่อที่จะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาในโอกาสต่อ ๆ ไป และนอกจากนี้จะเพิ่มเติมในส่วนของการอบรมในเรื่องวิธีการสอนของการศึกษานอกโรงเรียน ให้มีการอบรมอย่างต่อเนื่อง และยังคงมีการกระตุ้นให้บุคลากรพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องแนวทางการพัฒนาการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ของงบประมาณจากทางชุมชนเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมีการประเมินผลที่ได้จากการอบรม ให้มีการอบรมอย่างต่อเนื่อง และมีการกระตุ้นให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

3.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

3.2.1 การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องจัดให้ตรงกับความต้องการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

3.2.2 อบรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเท่าเทียมกันทุกคน ไม่ใช่เลือกไปเฉพาะบุคคล (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.3 การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลเข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนาด้วยความรู้จะได้ใกล้เคียงกัน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.4 ในการรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการบอกว่าคุณมีหน้าที่อะไร และต้องทำอะไรบ้าง ใน 1 ภาคเรียน ไม่ใช่ให้มาแก้ไขปัญหาเองในภายหลังการพัฒนาก็จะช้าเพราะมันได้แก้ปัญหามาแล้ว (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.5 พาไปดูงานที่ศูนย์บริการการศึกษาอื่นนอกโรงเรียนอำเภออื่นที่ทำงานแล้วมี ผลสำเร็จเป็นอย่างดี (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.6 มีการจัดทำเอกสารให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ แก่ครูผู้สอน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.7 หลังจากกลับมาจากการอบรมแล้ว ควรถ่ายทอดความรู้ให้คนอื่นบ้าง (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.8 จัดให้มีการอบรมบ่อย ๆ และต่อเนื่อง (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

3.2.9 ให้หลายหน่วยงานทำข้อตกลงในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน จากในโรงเรียน ในชุมชน จากองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

3.2.10 มีการอบรมในเรื่องเทคนิคการสอนผู้ใหญ่วัยใหม่ ๆ มีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยนำมาให้ความรู้ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องแนวทางการพัฒนาการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องจัดให้ตรงกับความต้องการของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน และให้หลายหน่วยงานทำข้อตกลงในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น จาก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน จากในโรงเรียน ในชุมชน จากองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาบุคลากร

ส่วนที่ 5 สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อ

การนำเสนอในส่วนที่ 5 นี้เป็นการแสดงให้เห็นถึง สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อ มีดังต่อไปนี้

วัสดุอุปกรณ์และสื่อ

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอนและนักศึกษามีความคิดเห็นในเรื่องของสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์และสื่อ ดังนี้

1. สภาพวัสดุอุปกรณ์และสื่อ

1.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

1.1.1 วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ตามศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือ อย่างอื่นก็มีบ้าง เช่น วีซีดี เครื่องเล่นซีดี วิทยุเทป แผ่นซีดี จะมีเพียงบางศูนย์การเรียนรู้ชุมชน แต่ส่วนใหญ่จะไม่มี หรือมีก็เสีย และไม่ค่อยได้ใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน นอกจากจะไม่มีแล้ว ถึงมีก็ไม่ค่อยได้ใช้เพราะไม่ค่อยมีเวลาให้นักศึกษาใช้สื่อเหล่านี้เพราะมีเวลาจำกัด

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องสภาพวัสดุอุปกรณ์และสื่อ พบว่า ไม่ค่อยได้ใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์อื่นในการเรียนการสอน นอกจากหนังสือหนังสือ อย่างอื่นก็มีบ้าง เช่น วีซีดี เครื่องเล่นซีดี วิทยุเทป แผ่นซีดี แต่ส่วนใหญ่จะใช้งานได้

1.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

1.2.1 ไม่เคยได้ใช้วัสดุ อุปกรณ์และสื่อในการเรียนการสอนเพราะที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนไม่มี ถ้าจะใช้อะไรก็ต้องหามาด้วยตัวเอง พวกคอมพิวเตอร์ ซีดี ทางศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอไม่เคยมีให้ ถึงมีการขอใช้ก็มีความยุ่งยาก (จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 53.33)

1.2.2 นักศึกษาและครูผู้สอนยังเข้าไม่ถึงวัสดุอุปกรณ์และสื่อที่มีอยู่ในชุมชน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

1.2.3 สื่อที่มีขาดความทันสมัย สื่อที่มีส่วนใหญ่มักจะเป็นพวกหนังสือมากกว่า (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

1.2.4 ในการจัดการเรียนการสอนบางครั้งที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนไม่มีสื่อจะมาใช้ที่ห้องสมุดเฉลิมราชฯ แต่บางคนก็มีปัญหาในเรื่องของเวลาเลิกงาน หรือเวลาว่างที่จะมาก็ตรงกับห้องสมุดปิด หรือบางคนจะไม่สะดวกในการเดินทาง ทำให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ไม่เต็มที่ (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

1.2.5 ขาดสื่อและวัสดุอุปกรณ์ ทำให้ประสิทธิภาพการสอนลดลง (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องสภาพวัสดุอุปกรณ์และสื่อ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่เคยได้ใช้วัสดุ อุปกรณ์และสื่อในการเรียนการสอนเพราะที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนไม่มี ถ้าจะใช้อะไรก็ต้องหามาด้วยตัวเอง รองลงมาได้แก่ สื่อที่มีขาดความทันสมัย สื่อที่มีส่วนใหญ่มักจะเป็นพวกหนังสือมากกว่า

1.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

1.3.1 ครูผู้สอนไม่เคยใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อในการเรียนการสอนนอกจากหนังสือ (จำนวน 36 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 81.82)

1.3.2 ที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีทีวี และจานดาวเทียมแต่ใช้การไม่ได้ (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.54)

1.3.3 ในการเรียนครูผู้สอนใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อในการสอนประกอบน้อยมาก บางครั้งไม่ได้ใช้เพราะไม่ได้เรียนมีแต่กิจกรรม (จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.64)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องสภาพวัสดุอุปกรณ์และสื่อ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูผู้สอนไม่เคยใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อในการเรียนการสอน นอกจากหนังสือ รองลงมาได้แก่ ในการเรียนครูผู้สอนใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อในการสอนประกอบน้อยมาก บางครั้งไม่ได้ใช้เพราะไม่ได้เรียนมีแต่กิจกรรม

2. ปัญหาวัสดุอุปกรณ์และสื่อ

2.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

2.1.1 ขาดงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน หรือที่ก็มีไม่เพียงพอกับจำนวนของนักศึกษา บางครั้งก็ขาดความทันสมัย หรือใช้การไม่ได้เพราะมีอายุงานมานานหลายปี

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องปัญหาวัสดุอุปกรณ์และสื่อ พบว่า ขาดงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ที่มีไม่เพียงพอกับจำนวนของนักศึกษา ขาดความทันสมัย หรือใช้การไม่ได้

2.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

2.2.1 ครูผู้สอนยังเข้าไม่ถึงแหล่งที่มีวัสดุอุปกรณ์และสื่อที่มีอยู่ในชุมชน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.2 สื่อที่ขาดความทันสมัยไม่สามารถพัฒนานักศึกษาให้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้อีก (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.3 สื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ใช้การไม่ได้ งบประมาณในการจัดซื้อจัดซ่อมไม่มี หนังสือที่มีก็เก่า (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33)

2.2.4 เนื้อหาบางเนื้อหาที่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อในการทดลองก็ไม่ได้ใช้ นักศึกษาได้แต่เรียนในตำราเท่านั้น (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

2.2.5 สื่อ อุปกรณ์ขาดการติดตามผล ซ่อมแซมดูแลปรับปรุง ที่มีอยู่ก็ล้าสมัยใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่ (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.66)

2.2.6 บางครั้งมีการยืมสื่อภาษาอังกฤษพวกแผ่นซีดีมาจากห้องสมุดก็ต้องหาเครื่องเล่นซีดี มาเปิด บางทีก็ต้องยืมมาจากนักศึกษา สร้างความยุ่งยากเป็นอันมาก (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.7 เคยมี อีทีวี (ETV) สัญญาณก็เสียไม่ได้ซ่อม ขาดการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง การบำรุงรักษาหลังการใช้งานมีน้อย ทำให้เสียง่าย มักหายหรือเสียแล้วซ่อมไม่ได้ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องปัญหาวัสดุอุปกรณ์และสื่อ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ใช้การไม่ได้ งบประมาณในการจัดซื้อจัดซ่อมไม่มี หนังสือที่มีก็เก่า รองลงมาได้แก่ สื่อ อุปกรณ์ขาดการติดตามผล ซ่อมแซมดูแลปรับปรุง ที่มีอยู่ก็ล้าสมัยใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่

2.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

2.3.1 ไม่เคยได้ใช้สื่ออุปกรณ์ในการเรียนการสอน บางรายวิชาเรียนไม่รู้เรื่อง เพราะไม่มีสื่อประกอบให้ดู (จำนวน 22 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 50.00)

2.3.2 ในการเรียนอุปกรณ์ยังมีน้อย เช่น ที่นั่งที่ไม่พอนั่ง (จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.64)

2.3.3 ครูผู้สอนขาดการประสานงานกับทางองค์การบริหารส่วนตำบล ในการของบประมาณจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์และสื่อต่าง ๆ (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

2.3.4 ไม่มีสื่อที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์มาให้นักศึกษาได้เรียน (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.09)

2.3.5 ครูผู้สอนไม่เคยสนใจที่จะจัดหาหรือของบจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์และสื่อต่าง ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน (จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.91)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องปัญหาวัสดุอุปกรณ์และสื่อ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่เคยได้ใช้สื่ออุปกรณ์ในการเรียนการสอน บางรายวิชาเรียนไม่รู้เรื่อง เพราะไม่มีสื่อประกอบให้ดู รองลงมา ได้แก่ ครูผู้สอน ไม่เคยสนใจที่จะจัดหาหรือของบจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์และสื่อต่าง ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน

3. แนวทางการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์และสื่อ

3.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

3.1.1 ของบประมาณจากท้องถิ่น รวมทั้งขอการสนับสนุนช่วยเหลือจากแหล่งที่มีวัสดุอุปกรณ์และสื่อ เช่น โรงเรียน ห้องสมุดในพื้นที่ หรือจากหน่วยงานอื่นในการใช้สื่อ แต่คาดว่าจะต่อไปจะของบจากชุมชนและให้นักศึกษาทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตในการจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์สำหรับนักศึกษาเอง

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องแนวทางการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์และสื่อ พบว่า ของบประมาณจากท้องถิ่น การสนับสนุนช่วยเหลือจากแหล่งที่มีวัสดุอุปกรณ์และสื่อ และให้นักศึกษาทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตในการจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์สำหรับนักศึกษาเอง

3.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

3.2.1 ครูผู้สอนต้องรู้จักพลิกแพลงการใช้วัสดุในท้องถิ่นนำมาจัดทำเป็นสื่อการเรียนการสอนได้ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.2 ส่วนใหญ่จะแก้ไขปัญหาโดยขอความร่วมมือจากองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้นำองค์กรอื่นในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์และสื่อในการเรียนการสอน (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.66)

3.2.3 ติดต่อประสานงานกับชุมชนในเรื่องสื่อ หรือประสานงานกับโรงเรียนในเขตเพื่อขอใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อในการเรียนการสอน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.4 ควรจัดหาสื่อที่ช่วยในการสอน เช่น เครื่องขยายเสียงเพื่อที่จะทำให้การสื่อสารระหว่างครูผู้สอนกับนักศึกษาดีขึ้น บางครั้งนักศึกษาคุยกันถ้ามีเครื่องขยายเสียงครูก็จะได้เสียงดังกว่า

นักศึกษาจะสนใจเรียน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.5 ให้นักศึกษาจัดซื้อหรือรับบริจาคสื่อการเรียนการสอนเอง (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.6 ให้ภาครัฐมาสนับสนุนในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.7 สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดหาสื่อให้ ศูนย์การเรียนชุมชนทุกแห่งได้มีสื่อและวัสดุอุปกรณ์ให้ครบทุกแห่ง (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.8 เปลี่ยนแนวทางในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้นักศึกษาสามารถจัดซื้อสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนมาจัดทำเป็นชั่วโมงกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องแนวทางการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์และสื่อ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ส่วนใหญ่จะแก้ไขปัญหาโดยขอความร่วมมือจากองค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้นำองค์กรอื่นในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน รองลงมาได้แก่เปลี่ยนแนวทางในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้นักศึกษาสามารถจัดซื้อสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนมาจัดทำเป็นชั่วโมงกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตได้

3.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

3.3.1 มีสื่อเทคโนโลยีโดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ เพื่อที่นักศึกษาจะได้ทันโลกที่ทันสมัยขึ้นทุกวัน (จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.91)

3.3.2 นำเงินที่จะไปดูงานภายนอกพื้นที่เปลี่ยนมาเป็นการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์และสื่อ เช่น เครื่องเล่นซีดี วีซี หรือแผ่นซีดีที่ใช้ประกอบในการเรียนวิชาต่าง ๆ (จำนวน 13 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 29.55)

3.3.3 ขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นที่มีสื่อ (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.09)

3.3.4 ให้ครูผู้สอนของงบประมาณจากทางองค์การบริหารส่วนตำบล มาจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน (จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.18)

3.3.5 ทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่สามารถจัดหาหรือซื้อสร้างผลิตสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนนักศึกษาก็จะมีสื่อในการเรียนและได้ชั่วโมงกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (จำนวน 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 27.27)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์และสื่อ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า นำเงินที่จะไปดูงานภายนอกพื้นที่เปลี่ยนมาเป็นการจัดซื้อ

วัสดุอุปกรณ์และสื่อ เช่น เครื่องเล่นซีดี วีซีดี หรือแผ่นซีดีที่ใช้ประกอบในการเรียนวิชาต่าง ๆ รongลงมาได้แก่ ทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่สามารถจัดหาหรือซื้อสร้างผลิตสื่อวัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอนนักศึกษา ก็จะมีสื่อในการเรียน และได้ช่วยโม่งกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

จากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษายชั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อ จาก ครูผู้สอนและนักศึกษา พบว่า ในการจัดการเรียนการสอน ไม่มีการใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อ ประกอบการเรียนการสอน แต่ครูผู้สอนจะยืนพูดอยู่หน้าชั้น และจากการสังเกตวัสดุอุปกรณ์และสื่อ การเรียนของแต่ละศูนย์การเรียนชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นสื่อประเภทหนังสือและเป็นหนังสือเก่า วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนจะมีเพียงกระดานและปากกาเขียนกระดานเท่านั้น มีบางศูนย์การเรียนชุมชนเท่านั้นที่มี โทรทัศน์ เครื่องเล่นวีซีดี และจานดาวเทียมแต่จะอยู่ในสภาพที่ใช้การไม่ได้ เป็นส่วนใหญ่ ไม่มีวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย

ส่วนที่ 6 สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

หลักสูตรการศึกษายชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านการวัดผลและประเมินผล

การนำเสนอในส่วนที่ 6 นี้เป็นการแสดงให้เห็นถึง สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนา การจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษายชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอ แกลง จังหวัดระยอง ด้านการวัดผลและประเมินผล มีหัวข้อดังต่อไปนี้

ด้านการวัดผลและประเมินผล

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอนและนักศึกษามีความคิดเห็นในเรื่องของ สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาในเรื่องของการวัดผลและประเมินผลดังนี้

1. สภาพการวัดผลและประเมินผล

1.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

1.1.1 ปัจจุบันเป็นแบบคะแนนเก็บ 60 สอบ 40 และสถานศึกษาจะเป็นผู้วัดผล ประเมินผล ซึ่งการวัดผลประเมินผลแบบเก่าจะเป็นแบบเก็บ 70 สอบ 30 ยังมีนักศึกษาที่ไม่ผ่าน เกณฑ์เป็นจำนวนมาก แต่แบบเก็บ 60 สอบ 40 คงจะมีนักศึกษาไม่ผ่านเกณฑ์มากกว่าเดิม

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องสภาพการวัดผลและประเมินผล พบว่า ปัจจุบันเป็นแบบคะแนนเก็บ 60 สอบ 40 และสถานศึกษาจะเป็นผู้วัดผลประเมินผล

1.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

1.2.1 ผลการวัดผลที่ผ่านมานักศึกษาได้เกรดสูงแต่นักศึกษามีความรู้น้อย

(จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

1.2.2 ปัจจุบันคะแนนเก็บของนักศึกษามากไปควรลดคะแนนเก็บให้น้อยลง

(จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33)

1.2.3 ในภาคเรียนที่ผ่านมา ในการทำข้อสอบครูผู้สอนไม่มีส่วนร่วมในการออกข้อสอบ แต่นำข้อสอบปลายภาคจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออื่นมาวัดผลกับนักศึกษา (จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.66)

1.2.4 ปัจจุบันการวัดผลประเมินผลได้อยู่แล้วในเรื่องของผลการเรียน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

1.2.5 ในภาคเรียนที่ผ่านมาคะแนนของนักศึกษาจะเป็นคะแนนเก็บ 70 สอบ 30 นักศึกษาได้คะแนนง่ายเกินไป แต่ในภาคเรียนนี้จะเป็นคะแนนเก็บ 60 สอบ 40 ซึ่งคิดว่าเหมาะสมแล้ว (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

1.2.6 ปัจจุบันที่ทางการศึกษานอกโรงเรียนทำอยู่จะได้แต่การวัดผล แต่ยังขาดการประเมินผล (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องสภาพการวัดผลและประเมินผล พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า คะแนนเก็บของนักศึกษามากไปควรลดคะแนนเก็บให้น้อยลง รองลงมาได้แก่ ในภาคเรียนที่ผ่านมา ในการทำข้อสอบครูผู้สอนไม่มีส่วนร่วมในการออกข้อสอบ แต่นำข้อสอบปลายภาคจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออื่นมาวัดผลกับนักศึกษา

1.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

1.3.1 การศึกษานอกโรงเรียนมีเวลาศึกษาน้อย การวัดผลประเมินผลคิดว่าอยู่ในระดับพอใช้ (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

1.3.2 คิดว่าการประเมินผลที่ได้ไม่จริงเหมือนกับการทดสอบ ความรู้จริงมีน้อย พวกครูผู้สอนช่วยมากเกินไป (จำนวน 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.91)

1.3.3 คะแนนส่วนใหญ่ที่ได้มาจากครูผู้สอนเพียงคนเดียว (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

1.3.4 ข้อสอบที่ออกมาไม่ตรงกับที่เรียน ทำให้ข้อสอบไม่ได้ ทราบมาว่าเป็นข้อสอบที่ออกมาจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออื่น (จำนวน 18 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.91)

1.3.5 เกรดที่ได้ดีเกินไป มีคะแนนเก็บมาก ถ้าวัดความรู้จริง ๆ ก็คงจะไม่ผ่าน (จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.18)

1.3.6 การวัดผลเหมือนมีอคติคนใหญ่คนโตไม่ค่อยมาเรียนแต่ก็ได้เกรดดี ๆ

(จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องสภาพการวัดผลและประเมินผล พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ข้อสอบที่ออกมาไม่ตรงกับที่เรียน ทำให้ข้อสอบไม่ค่อยได้ทราบมาว่าเป็นข้อสอบที่ออกมาจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออื่น รองลงมาได้แก่เกรดที่ได้ดีเกินไป มีคะแนนเก็บมาก

2. ปัญหาการวัดผลและประเมินผล

2.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

2.1.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นก็เนื่องมาจากกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละภาคเรียน ทำได้ไม่ครบกระบวนการ ทำให้นักศึกษาเรียนรู้ได้น้อย พอถึงเวลาวัดผลก็ทำได้ไม่เป็นไปตามเกณฑ์

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องปัญหาการวัดผลและประเมินผล พบว่า เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละภาคเรียนทำได้ไม่ครบ ทำให้นักศึกษาเรียนรู้ได้น้อย พอถึงเวลาวัดผลก็ทำได้ไม่เป็นไปตามเกณฑ์

2.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

2.2.1 นักศึกษาเรียนได้เกรด 2 วิชาคณิตศาสตร์ แต่ไม่มีความรู้ในรายวิชาที่เรียน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.2 เกิดปัญหาผู้เรียนทำข้อสอบไม่ได้เนื่องจากนำข้อสอบมาจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออื่นมาสอบ (จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 53.33)

2.2.3 ครูผู้สอนไม่มีสิทธิคุมสอบนักศึกษาเอง ทำให้นักศึกษาเกิดความสับสนและกลัวไม่กล้ามาสอบ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.4 ในการวัดผลประเมินผล สถานที่สอบคับแคบ ทำให้นักศึกษาลอกกันง่าย (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.5 ครูไม่สามารถไปประเมินนักศึกษาที่บ้านได้ครบทุกคน เนื่องจากมีปัญหาในการเดินทาง (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

2.2.6 ในการประเมิน คิด วิเคราะห์ อ่าน เขียนและลักษณะอันพึงประสงค์ ครูผู้สอนไม่สามารถประเมินผลนักศึกษาได้ครบทุกคนอย่างถูกต้อง เพราะนักศึกษามีมาก (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.00)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องปัญหาการวัดผลและประเมินผล พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เกิดปัญหานักศึกษาทำข้อสอบไม่ได้เนื่องจากทางนำข้อสอบมาจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออื่นมาสอบ รองลงมาได้แก่ ในการประเมิน คิด

วิเคราะห์ อ่าน เขียนและลักษณะอันพึงประสงค์ ครูผู้สอนไม่สามารถประเมินผลนักศึกษาได้ครบทุกคนอย่างถูกต้อง เพราะนักศึกษามีมาก

2.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

2.3.1 ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลนักศึกษาทั้ง ๆ นักศึกษาต้องอาศัยและเรียนอยู่ในชุมชน (จำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.82)

2.3.2 คะแนนส่วนใหญ่ยังมาจากครูผู้สอนบางครั้งคิดว่ามีความลำเอียงเกิดขึ้น (จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.18)

2.3.3 ในการประเมินบางเรื่องคิดว่าครูไม่สามารถประเมินนักศึกษาได้ เช่น การประเมิน ทักษะวิเคราะห์ อ่าน เขียนและลักษณะอันพึงประสงค์ การทำโครงการที่ทำเป็นกลุ่ม (จำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.64)

2.3.4 กระบวนการวัดผลประเมินผลผู้เรียนขาดประสิทธิภาพ บางครั้งนักศึกษาได้เกรด 4 วิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ แต่ความจริงแล้วนักศึกษาค้นนั้นไม่ค่อยเข้าใจสักเท่าใด (จำนวน 11 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 25.00)

2.3.5 วิธีที่เราเรียนกับวิธีวัดผลคนละอย่าง ผลที่ออกมาไม่ตรงตามความจริง บางครั้งเกรดดีเกินไป เวลาไปเรียนต่อแล้วมักมีปัญหาว่าผ่านมาได้หรือไม่ (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.36)

2.3.6 ครูไม่ได้อธิบายกระบวนการวัดผลประเมินผลให้ผู้เรียนฟัง ส่วนมากครูจะลุ่มให้ มีคนตั้งใจเรียนและไม่ได้ตั้งใจเรียน แต่เกรดที่ออกมาใกล้เคียงกัน (จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.73)

2.3.7 การส่งงานใครส่งงานก่อนตามกำหนดได้คะแนนน้อยกว่าคนที่ส่งงานทีหลัง ครูผู้สอนไม่ค่อยมีความยุติธรรมในการให้คะแนน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องปัญหาการวัดผลและประเมินผล พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า กระบวนการวัดผลประเมินผลนักศึกษาขาดประสิทธิภาพ บางครั้งนักศึกษาได้เกรด 4 วิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ แต่ความจริงแล้วนักศึกษาค้นนั้นไม่ค่อยเข้าใจสักเท่าใด รองลงมาได้แก่ ครูไม่ได้อธิบายกระบวนการวัดผลประเมินผลให้นักศึกษาฟัง ส่วนมากครูจะลุ่มให้ มีคนตั้งใจเรียนและไม่ได้ตั้งใจเรียน แต่เกรดที่ออกมาใกล้เคียงกัน

3. แนวทางการพัฒนาการวัดผลและประเมินผล

3.1 ผู้บริหาร มีความคิดเห็นดังนี้

3.1.1 เพิ่มรูปแบบในการวัดผลประเมินผลให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น
ครอบคลุมในหลาย ๆ ด้าน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องแนวทางการพัฒนาการวัดผลและประเมินผล พบว่า เพิ่มรูปแบบในการวัดผลประเมินผลให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

3.2 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นดังนี้

3.2.1 ในการสอบให้มีข้อเขียนเพิ่มมากขึ้นเพราะเด็กไทยเขียนหนังสือไม่ค่อยเป็น (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.2 เพิ่มความหลากหลายของข้อสอบให้มากขึ้น มีการสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.3 ให้ชุมชนหรือองค์กรในท้องถิ่นร่วมกับครูผู้สอน ในการวัดผลประเมินผล (จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33)

3.2.4 ให้ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอื่นมาทดสอบแทน นักศึกษาจะได้ไม่กลัลอากัน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.5 การวัดผลจากกิจกรรมที่ทำการแยกกลุ่มสอบภาคปฏิบัติในบางรายวิชา นอกจากการสอบปรนัยและอัตนัย (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.6 วัดผลประเมินผลการ คิด วิเคราะห์ อ่าน เขียนและลักษณะอันพึงประสงค์ ให้ผู้เรียนประเมินผลด้วยตนเองเพราะครูผู้สอนอยู่แต่หน้าห้อง แต่นักศึกษาอยู่ด้วยกันก็จะรู้จักกันดี และใกล้ชิดกว่าครูผู้สอน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.7 ให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสออกข้อสอบเองตามแต่ละศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.8 เน้นให้มีการเรียนการสอนจริง ๆ และต้องมีการวัดผลก่อนระหว่างและหลังเรียน (จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33)

3.2.9 ให้ครูผู้สอนเป็นผู้วัดและประเมินผล ซ้อมเสริมให้กับนักศึกษาได้ (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

3.2.10 พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ในเรื่องของการวัดผลประเมินผลให้มากขึ้น เพราะบางครั้งครูผู้สอนไม่ได้จบวิชาชีพครูจึงไม่ได้เรียนวิธีการวัดผลประเมินผล (จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.67)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เรื่องแนวทางการพัฒนาการวัดผลและประเมินผล พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ให้มีการเรียนการสอนจริง ๆ และต้องมีการวัดผลก่อนระหว่างและหลังเรียน รองลงมาได้แก่ ให้ชุมชนหรือองค์กรในท้องถิ่นร่วมกับครูผู้สอน ในการวัดผลประเมินผล

3.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นดังนี้

3.3.1 ให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลด้วย เพราะนักศึกษาเป็น
คนของชุมชนต้องอาศัยอยู่ในชุมชน (จำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.73)

3.3.2 ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลด้วยเพราะในชุมชนจะ
มองเห็นว่านักศึกษามีพัฒนาการมากขึ้นเพียงใดทั้งทางด้านบุคลิกภาพ ความคิด การแต่งกาย การอยู่
ร่วมกันในสังคม ความรู้ความสามารถ (จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.18)

3.3.3 ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบและวัดผลประเมินผลเอง (จำนวน 5 คน หรือคิด
เป็นร้อยละ 11.36)

3.3.4 ควรเรียนไปวัดผลไปด้วยจะได้รู้พัฒนาการระหว่างเรียน (จำนวน 21 คน
หรือคิดเป็นร้อยละ 47.73)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาการวัดผลและ
ประเมินผล พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรเรียนไปวัดผลไปด้วยจะได้รู้พัฒนาการ
ระหว่างเรียน รองลงมาได้แก่ ให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลด้วย เพราะ
นักศึกษาเป็นคนของชุมชนต้องอาศัยอยู่ในชุมชน

บทสรุป จากศึกษาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอเกล่ง จังหวัดระยอง สามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านโครงสร้างหลักสูตรและองค์ประกอบหลักสูตร

1. การจัดรายวิชา

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องสภาพการจัดรายวิชา
พบว่า รายวิชาและเนื้อหาสาระวิชา ที่จัดให้กับผู้เรียนทั้ง 2 หมวดวิชามีความเหมาะสมกับนักศึกษา
ที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน นักศึกษาลงทะเบียนเรียนภาคเรียนละ 2 วิชา และนำทั้ง 2 วิชามา
บูรณาการเพื่อใช้ในการเรียนการสอนคิดว่ามีความเหมาะสม ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้มากและ
ประหยัดเวลา นักศึกษาลงทะเบียนเรียนภาคเรียนละ 2 วิชา มีความเหมาะสม ทำให้มีเวลาในการ
ทำงานและศึกษาหาความรู้

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องปัญหาการจัดรายวิชา
พบว่า เนื้อหาสาระของแต่ละรายวิชามีมากเกินไปแต่เวลาเรียนมีน้อยจึงทำให้นักศึกษาเรียนไม่ทัน
การเรียนจะเรียนแบบบูรณาการ แต่เนื้อหาวิชาเป็นไปในลักษณะแยกเรียนเป็นวิชา ทำให้เกิดความ
สับสนในการจัดการเรียนการสอน มีรายวิชาให้เลือกเรียนน้อยบางครั้งไม่เหมาะกับอาชีพที่ทำ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องแนวทางการ
พัฒนาการจัดรายวิชา พบว่า เนื้อหาวิชาเรียนมีมาก เวลาในการเรียนน้อยลง ทำการแก้ไขโดยจัดการ

เรียนการสอนแบบบูรณาการทำให้ระยะเวลาในการเรียนลดลง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง และให้มีการเทียบโอนในรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาเรียนน้อยลง ควรมีการจัดรายวิชาและเนื้อหาสาระวิชาใหม่สำหรับนักศึกษาซึ่งเป็นผู้เรียนผู้ใหญ่ และสอบถามความต้องการของนักศึกษาว่ามีวัตถุประสงค์ในการเรียนอย่างไร จัดเนื้อหาวิชาตามรายวิชาให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของนักศึกษา มีโอกาสได้เลือกเรียนในรายวิชาที่ตนเองถนัดก่อน

2. แผนการเรียนการสอน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องสภาพแผนการเรียนการสอน พบว่า แผนการเรียนการสอนเป็นแบบบูรณาการระหว่าง 2 วิชา โดยครูกับนักศึกษา ร่วมกันจัดทำแผนการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนมักไม่เป็นไปตามแผน เพราะมีกิจกรรมอื่นเข้ามาสอดแทรก การจัดทำแผนการเรียนการสอนเป็นแบบบูรณาการ โดยร่วมกันระหว่างครูผู้สอนกับนักศึกษา แต่ในความเป็นจริงแล้วครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำ และบางศูนย์การเรียน ชุมชนไม่ได้มีการจัดทำแผนการเรียนการสอน นักศึกษาไม่เคยมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนการสอนและไม่เคยเห็นแผนการเรียนการสอนว่าเป็นอย่างไร

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องปัญหาแผนการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนและนักศึกษาคาดความรู้ความเข้าใจในการทำแผนการเรียนการสอน แผนที่จัดทำขึ้นจึงขาดคุณภาพ ขาดความหลากหลายและความเหมาะสมกับชุมชนท้องถิ่น ครูผู้สอนและนักศึกษาคาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการเรียนการสอนแบบบูรณาการ นักศึกษาไม่เคยมีส่วนร่วมและไม่เข้าใจในการทำแผนการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาแผนการเรียนการสอน พบว่า ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนการสอน เพื่อให้มีความเหมาะสมกับชุมชนท้องถิ่น และจัดอบรมการจัดทำแผนการเรียนการสอนให้กับครูและนักศึกษาได้เข้าใจในวิธีการจัดทำแผนการเรียนการสอนที่ถูกต้อง ควรจัดอบรมครูและนักศึกษาในการทำแผนการเรียนการสอนที่ถูกต้อง นักศึกษาเรียนไม่เคยได้ใช้แผนการเรียนการสอน ควรให้มีการวางแผนการเรียนการสอนที่แน่นอน กำหนดเป็นเวลาชัดเจน

3. แหล่งการเรียนรู้

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องสภาพแหล่งการเรียนรู้ พบว่า นักศึกษาเข้าไปศึกษาหาความรู้ในแหล่งการเรียนรู้ของชุมชนน้อย ครูผู้สอนไม่เคยได้พานักศึกษาไปในแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน เพราะ มักมีการจัดกิจกรรมในวันอาทิตย์ นักศึกษาไม่เคยได้ทราบว่าแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีที่ใดบ้าง

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องปัญหาแหล่งการเรียนรู้ พบว่า ขาดความร่วมมือจากทั้ง 3 ฝ่าย คือ ทั้งทางแหล่งการเรียนรู้เอง ชุมชน และทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน และนักศึกษาไม่ค่อยให้ความสนใจในเรื่องของการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน ครูผู้สอนไม่มีเวลาพานักศึกษาเข้าไปยังแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ขาดยานพาหนะและงบประมาณสนับสนุน ครูผู้สอนมักพาไปแหล่งการเรียนรู้ที่นอกพื้นที่ มากกว่าที่จะให้นักศึกษาหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ พบว่าร่วมมือกันทั้ง 3 ฝ่าย ทั้งทางแหล่งการเรียนรู้ ชุมชนและทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ วางแผนค้นหาแหล่งการเรียนรู้แหล่งใหม่ ๆ และส่งเสริมพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่เดิมให้ดียิ่งขึ้น ร่วมมือกับท้องถิ่นในการสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ให้มีมากขึ้นและมีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดเวลา ให้ครูผู้สอนพานักศึกษาเข้าไปในแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อที่จะได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น

4. การจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องสภาพการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น พบว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่ค่อยสอดคล้องกับพื้นที่อำเภอแกลงเท่าที่ควร เพราะยังขาดการสำรวจชุมชนและสอบถามจากชุมชนในเรื่องของปัญหาที่เกิดขึ้น นักศึกษาไม่เคยทราบมาก่อนว่าหลักสูตรเป็นอย่างไร ได้แต่เรียนตามที่ครูผู้สอนสอน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องปัญหาการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น พบว่า หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้อย่างเต็มที่ ทางด้านชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมมากเท่าที่ควรในการจัดทำหลักสูตร ชุมชนท้องถิ่นไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยหลักสูตรที่ใช้อยู่ได้นำหลักสูตรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออื่นมาดัดแปลง

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น พบว่า ปรับปรุงหลักสูตรใหม่โดยชุมชนส่งตัวแทนเข้ามาร่วมในการจัดทำหลักสูตรกับคณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากร และมีการพัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลายมากขึ้น มีหลักสูตรเฉพาะกลุ่มนักศึกษาตามอาชีพ มีการเทียบโอน

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง (กรต.)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องสภาพการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า ศูนย์การเรียนชุมชนต่าง ๆ จัดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้เป็นอย่างดี แต่ยังขาดการประสานงานกับชุมชนในการที่จะให้นักศึกษาเข้าไปเรียนรู้ด้วยตนเองจากในชุมชน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง จัดได้ไม่เต็มที่ ไม่ได้ผล เนื่องจากนักศึกษาไม่มีเวลาที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน นักศึกษาไม่เคยได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีแต่โครงการ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องปัญหาการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า ขาดการร่วมมือกันระหว่าง ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ครูผู้สอน นักศึกษาและชุมชนในการประสานงานกันเพื่อที่จะได้ให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเกี่ยวกับเรื่องในชุมชน นักศึกษามักไม่มีเวลาที่จะไปทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะต้องทำงาน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า ต้องมีการประสานงานกับชุมชนให้มากขึ้น ในการที่จะให้นักศึกษามีส่วนร่วมทำกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้มีการแบ่งกลุ่มแล้วนำเนื้อหา มาจัดประเด็นกันเองจะรู้เรื่องมากขึ้นหรือเรียนตามหนังสือ โดยให้ครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ

2. การพบกลุ่ม

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องสภาพการพบกลุ่ม พบว่า การพบกลุ่มครั้งละ 3 ชั่วโมง มีความเหมาะสมดี ใช้ระยะเวลาสั้นกว่านี้นักศึกษาจะเครียด ศูนย์การเรียนชุมชนส่วนใหญ่พบกลุ่มวันอาทิตย์ ทำให้นักศึกษามีเวลาในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองหรือทำงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย การพบกลุ่มจะพบกลุ่มรวมนักศึกษาทุกระดับ การพบกลุ่มแต่ละครั้งมักไม่เป็นไปตามแผน มาถึงก็ลงชื่อ เก็บเงิน และทำกิจกรรมไม่เคยได้เรียน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องปัญหาการพบกลุ่ม พบว่า นักศึกษามีจำนวนมากทำให้ไม่ทั่วถึงกันในการเรียนการสอน และในระหว่างเทอมมักมีกิจกรรมอื่นมาแทรก ทำให้การพบกลุ่มไม่เป็นไปตามกำหนดการพบกลุ่มแต่ละครั้งมีเวลาน้อย มีกิจกรรมอื่นเข้ามาแทรก จึงทำให้ไม่ค่อยมีเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และปัญหานักศึกษาไม่ค่อยมีเวลามาพบกลุ่ม ทำให้นักศึกษามาพบกลุ่มน้อย เวลาในการพบกลุ่ม 3 ชั่วโมง

น้อยเกินไป ยิ่งพบกลุ่มรวมทุกระดับจะไม่ได้เรียน เพราะไม่มีเวลา ให้ลงชื่อมอบหมายกิจกรรมก็หมดเวลา และปัญหาจากครูผู้สอนที่ไม่ใช่คนในพื้นที่ทำให้ติดต่อกับครูผู้สอนไม่สะดวก หรือตัวครูผู้สอนอาจไม่สะดวกในการเดินทาง ทำให้มีปัญหาในการพบกลุ่ม

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องแนวทางพัฒนาการพบกลุ่ม พบว่า เพิ่มความยืดหยุ่นในการพบกลุ่ม อาจจะเป็นการพบกลุ่มย่อย พบกลุ่มนอกสถานที่ พบกลุ่มกับบุคคลผู้รู้ หรือผู้นำในชุมชน ให้มีการเรียนการสอนจริง ๆ เหมือนในระบบโรงเรียน นักศึกษาจะได้มีความรู้หรือมีความรู้ลึกกว่ามาพบกลุ่มแล้วได้ความรู้เพิ่มมากขึ้น และเพิ่มวิธีการพบกลุ่มให้หลากหลายมากขึ้น มีสถานที่พบกลุ่มมากขึ้น นอกจากที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสามารถพบกลุ่มได้ทั้งที่บ้าน ที่ทำงาน ที่วัด โดยนักศึกษาพบกลุ่มย่อยมาก่อน เมื่อมีปัญหาแล้วมาพบผู้สอนตามสถานที่ต่าง ๆ ที่นัด บางครั้งเวลาว่างไม่ตรงกับเวลาพบกลุ่ม ควรพบกลุ่มนอกเวลางาน โดยให้ครูผู้สอนเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนสามารถพบและติดต่อได้ตลอดเวลา

3. โครงการ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องสภาพ โครงการ พบว่า หัวข้อโครงการนักศึกษาจะต้องศึกษาปัญหาจากชุมชนแล้วนำมาทำเป็น โครงการ แต่ในส่วนนี้ยังมีน้อย และการทำโครงการของนักศึกษามักจะเป็นโครงการที่ทำซ้ำ ๆ กัน ขาดความหลากหลาย โครงการส่วนใหญ่จะให้นักศึกษาคิดเองว่าจะทำโครงการอะไร แต่ถ้าเป็นนักศึกษาเข้าใหม่ หรือนักศึกษาที่ไม่รู้ว่าจะทำโครงการอะไร ครูผู้สอนก็จะคิดหัวข้อโครงการให้นักศึกษาเลือกจะทำโครงการอะไร และโครงการที่นักศึกษาทำเป็นเรื่องซ้ำ ๆ กัน หรือเป็นเรื่องเดิม ๆ และยังขาดการนำปัญหาของชุมชนมาจัดทำเป็นโครงการ นักศึกษาเห็นว่าการทำโครงการในปัจจุบันดีแล้ว ครูผู้สอนแนะนำดีไม่ค่อยมีปัญหา

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องปัญหาโครงการ พบว่า โครงการที่นักศึกษาทำขึ้นมามีประโยชน์กับชุมชนน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดความร่วมมือกับชุมชนในการทำโครงการ และปัญหานักศึกษาไม่ค่อยเข้าใจในวิธีการทำโครงการให้สอดคล้องกับรายวิชาและการนำปัญหาของชุมชนมาจัดทำเป็นโครงการ โดยเฉพาะนักศึกษาเข้าใหม่ การประเมินผลโครงการมีการแต่งตั้งคณะกรรมการออกมาประเมินโครงการตามศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต่าง ๆ โดยที่ครูผู้สอนและชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการประเมิน คิดว่าผลการประเมินที่ได้ไม่เป็นความจริงเพราะผู้ประเมินไม่ได้เห็นกระบวนการทำงานเห็นแค่เพียงเอกสารและผลงานเท่านั้น นักศึกษาไม่เข้าใจในเรื่องเนื้อหาวิชา ทำให้โครงการไม่สอดคล้องกับหมวดวิชาที่เรียน ครูผู้สอนไม่เคยให้คำแนะนำในการทำโครงการ โดยเฉพาะให้นำปัญหาของชุมชนมาจัดทำเป็นโครงการ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาโครงการ พบว่า ให้ทำโครงการที่เกิดประโยชน์และเป็นที่ต้องการของชุมชน และสอดคล้องกับรายวิชาที่เรียน มีการอบรมให้ความรู้แก่นักศึกษาโดยเฉพาะนักศึกษาที่เข้าใหม่ และครูผู้สอนให้เข้าใจถึงหลักในการทำโครงการให้ถูกต้อง ให้ครูผู้สอนมีสิทธิในการให้คะแนนโครงการเพราะผู้สอนเห็นกระบวนการทำงานของนักศึกษาทุกขั้นตอน ให้ครูผู้สอนแนะนำการทำโครงการมากกว่าที่เป็นอยู่

4. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องสภาพกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ครูผู้สอนร่วมกับผู้เรียนในการจัดทำโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต มีบางศูนย์การเรียนชุมชนเท่านั้นที่มีส่วนร่วมกับทางเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น กิจกรรมปลูกต้นไม้วันพ่อเดินเทิดพระเกียรติ การทำความสะอาดถนนในชุมชน ซึ่งจะต้องมีการร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย การทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนใหญ่ของนักศึกษาที่ผ่านมามักเป็นไปตามความต้องการของผู้บริหาร ภาคเรียนปัจจุบันยังไม่มีการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องปัญหากิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ปัญหาเกิดจากตัวนักศึกษาเองที่ไม่ค่อยมีเวลาหรือว่างตรงกับวันที่ทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต มักจะมีการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ทำบางครั้งก็ไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษาแต่ก็ต้องทำเพราะกลัวไม่จบ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนากิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลเข้ามามีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต การประเมินผลกิจกรรม และมีการนำโครงการในการพัฒนาต่าง ๆ ของทาง องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลมาจัดทำเป็นโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้นักศึกษาทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่ซึ่งเสียเงินน้อยที่สุดและเกิดประโยชน์กับชุมชนมากที่สุด ทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่มากกว่าที่จะไปนอกพื้นที่ เพราะไปนอกพื้นที่ต้องเสียเงินมาก

5. การสอนเสริม

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องสภาพการสอนเสริม พบว่า ปัจจุบันไม่มีการจัดสอนเสริมให้กับนักศึกษา นักศึกษาไม่เคยได้เรียนสอนเสริม เนื้อหาบางส่วนใหญ่ ครูผู้สอนจะให้ศึกษาด้วยตนเอง

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องปัญหาการสอนเสริม พบว่า เกิดจากการขาดงบประมาณในการจัดจ้างครูมาสอนเสริมในรายวิชาที่ยาก และเวลาว่างของ นักศึกษาไม่ตรงกันทำให้การจัดสอนเสริมเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก นักศึกษาไม่เคยได้เรียนสอนเสริมและไม่ได้รับคำแนะนำจากครูผู้สอน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องแนวทางการ พัฒนาการสอนเสริม พบว่า ของงบประมาณจากทางองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาล หรือ เก็บเงินจากนักศึกษาที่ต้องการจะเรียนสอนเสริมในรายวิชาที่ตนเองต้องการ และมีการวางแผนการ จัดการสอนเสริมให้กับนักศึกษา นักศึกษาเห็นว่าให้มีการสอนเสริมโดยให้วิทยากรมาให้ความรู้

ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากร

1. ด้านการนิเทศ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูผู้สอน เรื่องสภาพการนิเทศ พบว่า ไม่มีการ นิเทศผู้สอนทั้งภายในและภายนอก จึงทำให้เกิดปัญหาในการเรียนการสอนหลายปัญหา

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูผู้สอน เรื่องปัญหาการนิเทศ พบว่า ขาด บุคลากรในการนิเทศติดตามการเรียนการสอนและให้ความรู้ในเรื่องการเรียนการสอน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูผู้สอน เรื่องแนวทางพัฒนาการนิเทศ พบว่า ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการนิเทศและออกนิเทศติดตามผล การเรียนการสอนจะได้มีประสิทธิภาพ มากขึ้น

2. ด้านการพัฒนาบุคลากร

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูผู้สอน เรื่องสภาพการพัฒนาบุคลากร พบว่า มีการอบรมให้ความรู้ในเรื่องของหลักสูตรในตอนเข้าทำงานให้กับครูผู้สอน แต่ยังไม่มีการอบรม ให้ความรู้อย่างต่อเนื่องให้กับครูผู้สอน ไม่ค่อยมีการอบรมพัฒนา เคยมีการอบรมการวัดผล

ประเมินผลหลักสูตรใหม่โดยเรียกประชุมแล้วแต่เดือนไม่มีการแนะนำหรือพัฒนาในเรื่องที่อยากรู้

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูผู้สอน เรื่องปัญหาการพัฒนาบุคลากร พบว่า ขาดงบประมาณในการอบรมพัฒนาบุคลากร จึงทำให้การพัฒนาบุคลากรเป็นไปอย่างไม่ ต่อเนื่อง

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูผู้สอน เรื่องแนวทางการพัฒนาการพัฒนา บุคลากร พบว่า ของงบประมาณจากทางชุมชนเพื่อพัฒนาบุคลากร และมีการประเมินผลที่ได้จากการ อบรม ให้มีการอบรมอย่างต่อเนื่อง และมีการกระตุ้นให้บุคลากรพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

การพัฒนาบุคลากรต้องจัดให้ตรงกับความต้องการของบุคลากรและหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน และให้หลายหน่วยงานทำข้อตกลงในการพัฒนาบุคลากร เช่น จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน จากในโรงเรียน ในชุมชน จากองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาบุคลากร

ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องสภาพวัสดุอุปกรณ์ และสื่อ พบว่า ไม่ค่อยได้ใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์อื่นในการเรียนการสอน นอกจากหนังสือหนังสือ อย่างอื่นมีบ้าง เช่น ทีวี เครื่องเล่นซีดี วิทยุเทป แผ่นซีดี แต่ส่วนใหญ่จะเสีย

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องปัญหาวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน พบว่า ขาดงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ที่มีไม่เพียงพอกับจำนวนของนักศึกษา ขาดความทันสมัย หรือใช้การไม่ได้ นักศึกษาไม่ค่อยได้ใช้สื่ออุปกรณ์ในการเรียนการสอน บางรายวิชาเรียนไม่รู้เรื่อง เพราะไม่มีสื่อประกอบให้ดู

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน พบว่า ของงบประมาณจากท้องถิ่น การสนับสนุนช่วยเหลือจากแหล่งที่มีวัสดุอุปกรณ์และสื่อ และให้นักศึกษาทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตในการจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์สำหรับนักศึกษาเอง นักศึกษาเห็นว่า นำเงินที่จะไปดูงานภายนอกพื้นที่เปลี่ยนมาเป็นการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์และสื่อ เช่น เครื่องเล่นซีดี ทีวี หรือแผ่นซีดีที่ใช้ประกอบการเรียนวิชาต่าง ๆ

ด้านการวัดผลและประเมินผล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องสภาพการวัดผลและประเมินผล พบว่า ปัจจุบันเป็นแบบคะแนนเก็บ 60 สอบ 40 และสถานศึกษาจะเป็นผู้วัดผล ประเมินผล คะแนนเก็บของนักศึกษามากไปควรลดคะแนนเก็บให้น้อยลง ข้อสอบที่ออกมาไม่ตรงกับที่เรียน ทำให้ข้อสอบไม่ค่อยได้ ทราบมาว่าเป็นข้อสอบที่ออกมาจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออื่น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องปัญหาการวัดผลและประเมินผล พบว่า เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละภาคเรียนทำได้ไม่ครบ ทำให้ นักศึกษาเรียนรู้ได้น้อย พอถึงเวลาวัดผลก็ทำได้ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ เกิดปัญหานักศึกษาทำข้อสอบไม่ได้เนื่องจากนำข้อสอบมาจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออื่นมาสอบ กระบวนการวัดผลประเมินผลนักศึกษขาดประสิทธิภาพ บางครั้งนักศึกษาได้เกรด 4 วิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ แต่ความจริงแล้วนักศึกษาคนนั้นไม่ค่อยเข้าใจสักเท่าใด

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาการวัดผลและประเมินผล พบว่า เพิ่มรูปแบบในการวัดผลประเมินผลให้มีความหลากหลาย

มากยิ่งขึ้น ให้มีการเรียนการสอนจริง ๆ และต้องมีการวัดผลก่อนระหว่างและหลังเรียน ควรเรียน
ไปวัดผลไปด้วยจะได้รู้พัฒนาการระหว่างเรียน

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University